

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

„Falu” Országos Földművelésügyi

Telefon: Automata 294—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 33. szám.

1934 augusztus 19.

Szent István király

István király megdicsőült személye a magyar elmulthatatlanság örök jelképe. Ebben leljük magyarázatát évszázadokon át fokozódó jelentőségének s annak, hogy az ezeréves magyar történelem minden szereplője fölé magaslik.

Mert élő valóság ma is. Minél gyászosabb és szomorubb csapások érik nemzetét, annál inkább.

— *Hol vagy, István király?*

Téged magyar kíván,

Gyászos öltözetben,

Te előtted sírván...

...Száll a magyar sóhaj zivataros századokon át a nagy, a szent, az alkotó király felé.

De talán soha igaz szívből szakadtabban, mint napjainkban. Mert, jaj, talán még busabb a szegény magyar mező, mint a nagy király megpróbáltatásos idején, amikor minden oldalról az elmulás réme fenyegette.

Ám a *Szent Jobb* megmentette akkor, hogy ne jusson testvérnépei, az avarok és Attila meghasonlott nemzetének sorsára.

Elvitázhatatlan tény az, hogy a magyar nemzet nem volna ma, ha Árpád honfoglalása után egy évszázaddal Szent István nem következne. Azok a nagy szellemi áramlatok, amelyek a nagy király idejében, Nagy Károly korától kezdődően, Nyugateurópát mozgatták, roppant erővel és lendülettel törekedtek a társadalmak átalakítására s a keresztény hitélet általánossá tételére. A frankok után a bajor németek, a csehek, majd a magyarokkal egyidőben a lengyelek vették fel a keresztény katolikus vallást. A velünk szomszédos délszlávok már régebben a keleti egyházhoz csatlakoztak. Csak az északi részekben húzódo poroszok megtérése késett még másfélszázadig.

S a katolikus hitélet megerősödésével és fellendülésével a törzrendszerbeli berendezkedés is megszűnik az

egy-egy országok határain belül, s helyüket korlátlan hatalmu uralkodók s a hűbériség kialakulása váltják fel, amely átmenet a törzrendszerből a polgári egyenlőségbe.

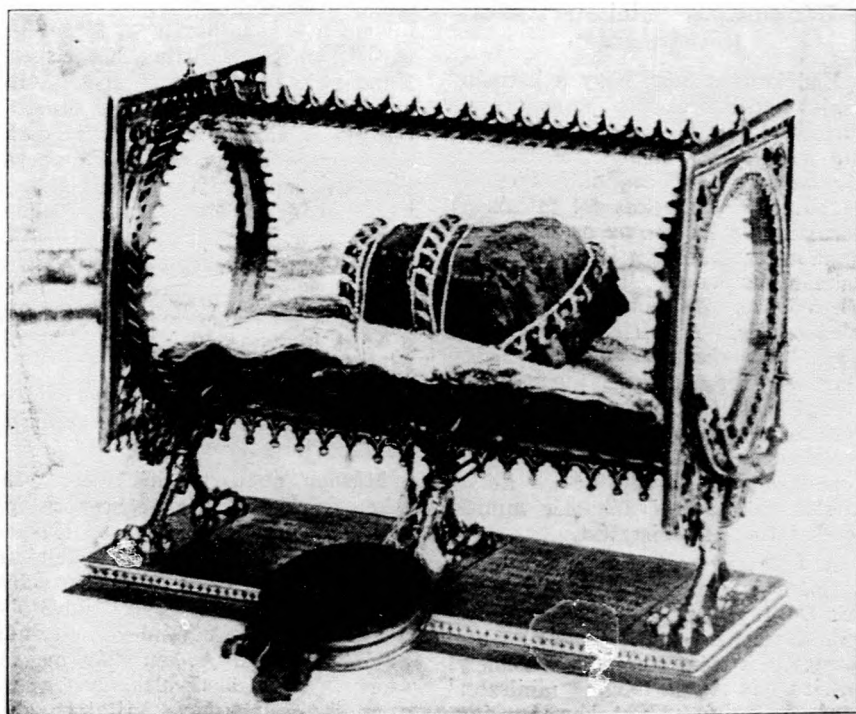
Hitélet tekintetében *István fejedelemnek* kettős választása lehetett. Vagy a keleti, vagy a nyugati egyházhoz kellett csatlakoznia. Az utóbbit választotta, mert irtóztott a fenéig romlott Bizáncból, s a testvér bolgárok példáján tapasztalta, hogy a balkáni érdekkör nemzete nyelvét és hagyományait is veszélyeztetheti. Politikai éleslátásának ezt a hatását még ma is fokozottan érezzük.

Szent István államának berendezkedése, szerkezete és szelleme pedig annyira megalapozott, tökéletes és ál-

landó volt, hogy 1526-ig, a mohácsi vészig, Európa mintaképeül fennállott.

Utána kezdődött a közönségünk az osztrák császárokkal, a magyar nemzet jogainak megnyirbálása, a szörnyű török uralom, az egymást követő magyar szabadságharcok és következett volna a magyar nemzet megszűnése is, ha Szent István két elmulhatatlan örökhagyása: a *Szent Jobb* és a *Szent Korona* nem öröködi fölötté.

Mert lehetnek viharos századai a magyarnak. Eltiporhatják, ledönthetik, széttéphetik, megalázzhatják, a magyar összetartás érzetét a *Szent Jobb* csodálatos ereje lankadni nem engedi s a magyar mult dicsőségének fényét a *Szent Korona* minden időben

A Dicsőséges Szent Jobb

a déli nap izzó sugarainak ragyogásával tárja a világ elé.

Szent István öröke fölött nem rendelkezhetett idegen hatalom és érdek. Azt el nem vehette és veheti senki, csak bitorolhatja ideig-óráig.

Csak a magyar nemzet, a jogos örökös, tékozolhatná el. Ha a mai válságos és megpróbáltatással teli időben szíve minden dobbanásával nem tanusitaná, amit évszázadok nehéz küzdelmeiből tanult meg, hogy tudja, mit jelent ez az örökség.

Ma különösen, amikor ismét hihetetlen és kiszámíthatatlan átalakulások vajudásaiban vergődik a saját büneiben szánandóvá gyengült Európa. Amikor nálunk hatalmasabb nemzetek irányító jobbokat várnak, mert a multjuk csodjéhez s a jövőjük bizonytalanságához értek.

A Szent István hagyományait őrző és azokat követő magyarságot ezek a forrongások nem érinthetik. A magyar mult minden drágakőnél szebben ragyog s a magyar jövő tüzön tündököl, mint az Isten igazságos napja fölöttünk.

Kisérd, magyar testvérem, fiui alázattal a Szent Jobbot, férfiui tekinteted elszánt villanása pedig a Szent Korona homálytalan fényében bizakodjék.

Akkor a szent király oltalma alatt áll boldog nemzeted s erőt nem vehetnek rajta...

BELPOLITIKA

Háromnapos minisztertanács Hétházpusztán

Emlékezetes még, hogy a kormány tagjai hetekkel ezelőtt Pannonhalmán tartottak minisztertanácsot. Most pedig a magyar királyi honvédkincstár bakonyi erdőgazdasági birtokán újabb tanácskozásokat folytattak. A kormány itt három napos minisztertanácsot tartott, amelyen a Pannonhalmán már letárgyalt kérdéseket viték előbbre, de szóba kerültek új kérdések is. A tanácskozáson hitelügyi, kereskedelemügyi, termelési kérdések szerepeltek s így a mai gazdasági élet legfontosabb problémái kerültek megvitatásra. A hitelügyi, kereskedelmi és termelési kérdésekre vonatkozólag Imrédy Béla, Kállay Miklós és Fabinyi Tihámér miniszterek tettek előterjesztést.

A hétházpusztai tanácskozáson a kormány összes tagjain kívül résztvettek Darányi Kálmán és Bárczy István államtitkárok, Petneházy Antal őrnagy, a miniszterelnök személyi titkára és Antal István miniszteri tanácsos, sajtófőnök. A kormány tagjai augusztus hó 10-én utaztak el a fővárosból és a tanácskozásokat augusztus hó 13-án, este fejezték be.

Gömbös miniszterelnök a lengyel fővárosba készül

Gömbös Gyula miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter a lengyel kormány meghívására az ősz folyamán Varsóba utaznak. A budapesti lengyel követ már átadta kormányának meghívását a magyar államférfiak részére.

Schuschnigg osztrák kancellár Szegeden és Budapesten

Lapunk más helyén méltatjuk Schuschnigg Kurt osztrák kancellár magyarországi látogatásának jelentőségét, itt a látogatás részleteiről közlünk rövid beszámolót. Schuschnigg osztrák kancellár Hóman Bálint kultuszminiszter meghívására érkezett Szegedre, hogy megnézeze Madách Imre remekének: „Az ember tragédiájának” szabadtéri előadását. A tragédia bécsi előadását annak idején Schuschnigg kancellár tette lehetővé, aki akkor a Dollfuss-kormány közoktatásügyi minisztere volt és rendkívül nagy hódolattal adózott Madách Imre szellemének. Az osztrák kormányfő feleségének és néhány magasrangú tisztviselőnek társaságában Bécsből repülőgépen érkezett Szegedre, augusztus hó 9-én, délután háromnegyed öt órakor. A repülőtéren elsőnek Hóman Bálint kultuszminiszter köszöntötte a kancellárt, majd Darányi Kálmán államtitkár Gömbös Gyula miniszterelnök üdvözlését tolmácsolta. Végül Pálffy József dr. szegedi polgármester mondott üdvözlőbeszédet. Ezután Schuschnigg kancellár néhány közvetlen szóval megköszönte a meleg fogadtatást. A délután folyamán a kancellár megtekintette a várost, megkoszoruzta Klebelsberg Kunó gróf sírját és Madách Imre szobrát. Este Hóman Bálint közoktatásügyi miniszter szűkkörű vacsorát adott, majd az osztrák vendégek végignézték a tragédia előadását. A kancellár az előadás után a legnagyobb elragadtatásának adott kifejezést és azt hangsúlyozta, hogy itt, a szegedi Dóm-téren még inkább, mint a bécsi Burgszínházban, látja és érzi a költői tartalom döbbenetes időszerűségét.

Az előadás hatezer vendége lelkes ünnepelésben részesítette Schuschnigg kancellárt.

Másnap, augusztus hó 10-én, pénteken délelőtt II órakor Schuschnigg kancellár és kísérete repülőgépen Budapestre érkezett. A repülőtéren az összegyűlt előkelőségek élén Gömbös Gyula miniszterelnök üdvözölte a vendégeket. A vendégek ezután autóbá szálltak. A kancellár megkoszoruzta a Hősök Emlékművét, majd a miniszterelnökségre hajtattott, ahol a két kormányfő átbeszélte az összes időszerű gazdasági és politikai kérdéseket s kölcsönösen hangsúlyozták,

hogy a legszorosabb barátságának és együttműködésnek politikáját a jövőben is folytatni kell. Délután fél két órakor a miniszterelnök villásreggelit adott a vendégek tiszteletére, majd az osztrák kancellár fogadta a sajtó képviselőit. A miniszterelnökségről Schuschnigg kancellár auton Gödöllőre ment, ahol Horthy Miklós Kormányzó Ur fogadta. A kihallgatás után Gömbös Gyula miniszterelnök kollégáját autóján kivitte a mátyásföldi repülőterre. Itt rendkívül szívélyes és meleg bucsu után az osztrák kancellár repülőgépbe szállt, amely visszavitte Bécsbe.

VILÁGKRÓNIKA

Augusztus hó 8-án Ausztria népe Dollfuss kancellár emlékének hódolt. Az ugynevezett Hazafias Front országos gyászünnepeket rendezett. Schuschnigg kancellár és Starhemberg herceg alkancellár beszédekben esküt tettek, hogy utolsó lehetőségükig küzdeni fognak Ausztria függetlenségéért.

Dollfuss kancellár meggyilkolásáért és a nemzeti szocialista puccsban való szervezkedésért eddig nyolc embert végeztek ki az osztrák hatóságok. Az osztrák szövetségi kormány hozzájárult ahhoz, hogy Papen Ferenc német alkancellárt a német birodalom bécsi követévé kinevezzék. Dollfuss kancellár özvegyének elhunyt férje jövedelmének megfelelő összeget engedélyeztek.

Hitler német kancellár a kormányfői és államfői tisztség egyesítése alkalmából széleskörű közkegyelemben részesítette a közönséges bűnözők és a politikai elítéltek nagy tömegét.

Roosevelt elnök lefoglaltatta az Északamerikai Egyesült Államok területén található veretlen ezüstkészleteket. Azt hiszik, hogy az ilyen módon beszolgáltatott ezüst papírdollár fedezetül fog szolgálni.

Szeptemberben leplezik le Nagyatádi Szabó István kaposvári szobrát

A Nagyatádi Szabó István Emlékbi-zottság, amelynek élén Mayer János ny. miniszter, a Faluszövetség elnöke áll, a halhatatlan kispagdavezér második szobrát Kaposvárott állítja fel. Az emlékmű elkészítése most van folyamatban. A szobor ünnepélyes leplezésére, előreláthatóan a szeptember hó 2—9-ike közt Kaposvárott rendezendő Virágos Hét keretében kerül sor.

Az osztrák kancellár látogatása

Dörfuss utóda, Schuschnigg, a néhány hetes osztrák kancellár, a múlt héten Szegedre érkezett, hogy megnézze Madách „Az ember tragédiájá”-nak szabadtéri előadását, majd pedig Budapesten tartózkodott s egy-órás megbeszélést folytatott Gömbös magyar miniszterelnökkel. Az osztrák kancellár utjával az egész világ sajtója foglalkozott, de csak olyan értelemben, amit a bécsi lapok is különösen hangsúlyoztak, hogy a látogatásnak messzemenő politikai célzata nem volt és főként Madách Imre örökbe-szüremekének szólt. Mi örömmel hajolunk meg az érvelés előtt s hálát adunk az isteni gondviselésnek, hogy a magyar géniusznek olyan messze-lobogó fátylát juttatott, mint „Az ember tragédiájá”-nak írója. Valóban szükséges, hogy a magyar múlt dicsőségének lábbaltiprása után a magyar művészet ragyogó teljesítményeinek méltó helye adassék világszerte. Ebben pedig a fiatal és sokoldalú osztrák kancellárnak döntő szerepe van még kultuszminiszter korából, amikor a halhatatlan remekmű bécsi előadását elősegítette s a világ színpadjaira elindította. Köszönet és elismerés érte. S ha semmi politikai célzata sem volt látogatásának és csak a két nemzet örök értékeinek megbecsülésében merült is ki, Schuschnigg osztrák kancellár figyelmessége nagyban hozzájárult, hogy az évszázadok óta közösségben élő, ma pedig Trianon jármát együtt nyögő osztrák és magyar nemzete ismét egymásra találjon egymás kölcsönös megbecsülése és megértése révén...

Kifülfefelt gazdavezérek

A gazdatársadalmi élet két kiválósága kapott legutóbb legmagasabb kitüntetést: Hoyos Miksa grófnak, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnökének az I. osztályu, Koós Mihálynak, a Kamara igazgatójának pedig a II. osztályu csillagos érdemkeresztet adományozta vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur. Hoyos Miksa gróf 1929 óta elnöke az Országos Mezőgazdasági Kamarának; előbb az Alsódnánantuli Kamara élén állott. Munkássága azonban nemcsak a Kamara vezetésében merül ki. Nincs számottevő gazdatársadalmi szervezet, melynek belső életében tevékeny részt ne venne. Hasonló széleskörű értékes munkásságot fejt ki Koós Mihály ny. államtitkár is, aki kezdetől fogva igazgatója az Országos Mezőgazdasági Kamarának. Pályafutását mint földművelésügyi miniszteri tisztviselő kezdte; néhai Darányi Ignác az erdélyrészi népművelő mozgalom élére állította s mint az erdélyrészi miniszteri kirendeltség vezetője rendkívül sokat tett az erdélyi ma-

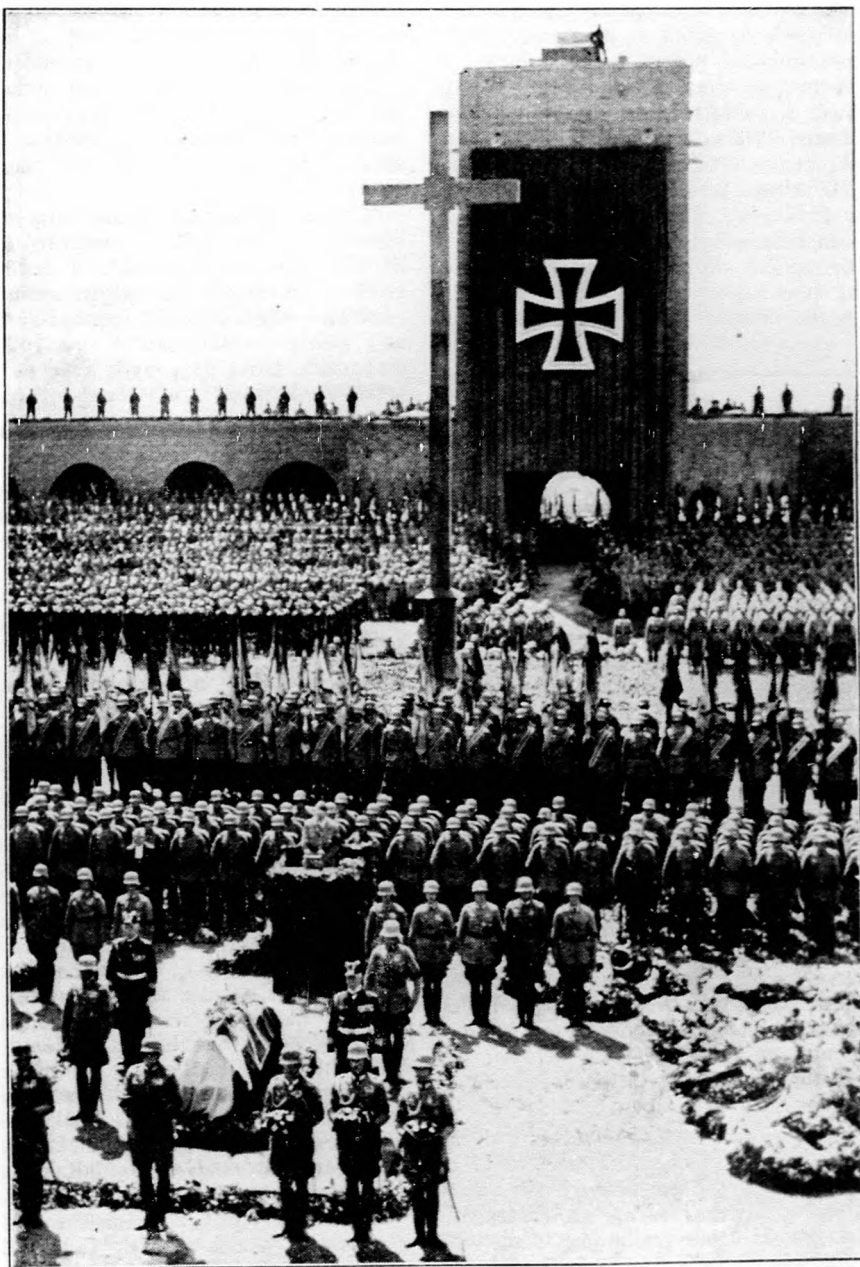
gyarság gazdasági és társadalmi meg erősítése érdekében. A Faluszövetség elnöksége úgy Hoyos Miksa gróft, mint Koós Mihályt kitüntetésük alkalmából meleghangu távirattal üdvözölte, annyival is inkább, mert mindkettőn igen élénk érdeklődéssel viseltetnek a Szövetség közérdekű munkássága iránt.

Eddig 6000 sokgyermekes anyát jutalmazott a Szent István-napi bizottság

A Szent István-ünnep alkalmából most tette közzé a Magyar Anyák Szent István-napi Bizottsága beszámolóját a sokgyermekes anyák idei jutalmazásáról és kitüntetéséről. A be-

számoló hálásan emlékezik meg azokról az intézményekről és magánosokról, akik a bizottságot anyagi segítséggel támogatták. Hosszu sorban következnek ezután — községenként felemlítve — a vidéki, majd a budapesti sokgyermekes anyák, akik jutalomban és kitüntetésben részesültek. Találunk a névsorban 6—8—10, de 13, sőt 18—20 gyermekes anyákat is.

A bizottság ezuttal hetedszer rendezte az anyák ünnepét. Az elmúlt évben csupán Budapest és Pest vármegye területén 1990 anyát jutalmazott és tüntetett ki, akiknek összesen 20.917 élő gyermekük van. Az ország területén már több mint hatezer anya részesült kitüntetésben és jutalomban, élő gyermekük száma pedig megközelíti a nyolcvanezeret.

Hindenburg tábornagy temetése augusztus hó 7-én a tannenbergi győzelem emlékművénél

A kopersó mögötti emelvényen Hitler Adolf kancellár gyászbeszédet mond

A Kormányzó Ur Budapestre történt bevonulásának 15 esztendő jubileuma

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége a Nemzeti Munkahét keretében készíti elő a Kormányzó Ur Budapestre történt bevonulásának 15 esztendő jubileumát, amelyet ragyogó külsőségek között fognak megünnepelni. A felemelő ünnepségen résztvesz az egész ország, az összes vármegyék és városok küldöttségek útján képviselik magukat, hogy hitet tegyenek arról a ragaszkodásról és szeretetről, amellyel az egész magyar nemzet viseltetik a Kormányzó Ur iránt.

A legnagyobb keretek között Jász-Nagykun-Szolnok vármegye készíti elő az ünnepségeken való impozáns részvételét. Jász-Nagykun-Szolnok-megye a Kormányzó Ur szülővármegyéje és ebből az alkalomból különös gonddal készül a jubileumra. A vármegye minden előkelősége résztvesz a küldöttségben diszmagyarban, díszes ruházatu hajduk kíséretében. A megye területén lévő népviseletekből színes, tarka csoportok jönnek fel a fővárosba. Ezenkívül a megye minden községéből és falujából egyszerű ünnepelőbe öltözött polgárok vesznek részt a hódoló felvonuláson és mindegyik község táblák alatt fog elvonulni a kormányzói pár előtt.

A Faluszövetség kitüntette Dékány János őszentiváni gazdát

Dékány János őszentiváni gazda hosszú évtizedeken keresztül önzetlen és eredményes munkát fejtett ki a község érdekében és munkájának elismerésül Bodó János, a kerület országgyűlési képviselője, a Faluszövetség igazgatóválasztmányának tagja, július hó 22-én megható ünnepség keretében adta át a Faluszövetség elismerő díszoklevelét. Az ünnepségen résztvett Tóth Péter plébános, Hunyár Ernő községi jegyző, a községi előljáróság, a teljes képviselőtestület, valamint a község apraja-nagyja.

Bodó János képviselő lelkes szavakban méltatta az ünnepeit érdemeit és felhívta a község lakóit, hogy példáján felbuzdulva, minél többen versengjenek a falufejlesztés önzetlen munkája terén. Dékány János hálás szavakkal mondott köszönetet és ígéretet tett, hogy hazafias tevékenységét továbbra is folytatni fogja hazánk boldogulása érdekében.

Dékány János személyében olyan igaz magyar embert tüntetett ki a Faluszövetség elismerésével, aki egész életét a nemzeti eszme szolgálatában töltötte és nehéz napimunkája mellett mindig szem előtt tartotta, hogy egy öntudatos kisgazdának magasabb eszmékért is kell küzdenie. Személye példaképpül állhat a kisgazdák előtt.

Nem kell leszállítani a lábon eladott termést, ha időközben emelkedik az ára

A közelmúlt napokban olyan perben hozott ítéletet a budapesti tőzsdebiróság, amely megérdemli azt, hogy olvasóink figyelmét erre felhívjuk.

Egy gazdálkodó folyó évi június hó 14-én 60—80 métermázsas biborherét adott el egy kereskedőnek, métermázsánként 51.60 pengős áron és erre a mennyiségre a kereskedőtől 500 pengő előleget kapott. Miután a biborhere ára a szállítási időpontjáig körülbelül 40 pengővel emelkedett, a gazdálkodó megtagadta az áru leszállítását, illetve kijelentette, hogy csak abban az esetben hajlandó biborhere-termését a kereskedőnek leszállítani, ha az a szállítási időpontjában érvényes árat megfizeti. A gazdálkodó azal indokolta kívánságát, hogy a boltatörvény 36. szakasza értelmében a lábon eladott termést csak akkor köteles a vevőnek leszállítani, ha az hajlandó az időközben bekövetkezett áremelkedés különbözétét is megfizetni.

Mint a tőzsdeszokványok alapján lekötött üzlet, ez is a tőzsdebiróság illetékessége alá tartozott. A kereskedő a szokványok értelmében másutt vásárolta meg a kikötött mennyiséget, még pedig csakugyan 40 pengővel magasabb, tehát 91 pengős áron és a vételkülönözétért a tőzsdebiróság

előtt pert indított a gazdálkodó ellen.

A tőzsdebiróság ítélete a kereskedő javára szolgált, mert megállapítást nyert, hogy a gazdálkodó nem lábonálló termést, hanem már learatott, cséplés előtt álló termést adott el a kereskedőnek. A gazdának azt a védekezését azonban, hogy csak 29 métermázsas biborheréje termett, elfogadta a bíróság és ezért csak 29 métermázsas után ítélte meg a kereskedőnek a vételkülönözöt.

Ennek kapcsán nyomatékosan figyelmeztetni kell olvasóinkat arra, hogy ha a gazda a termelési év (július elseje) előtt és még lábonálló termést ad el, áremelkedés esetén csak akkor tartozik a lábon eladott termést a vevőnek leszállítani, ha a vevő a leszállításkor érvényes magasabb árat hajlandó megfizetni. A kormányintézkedésnek az volt a célja ezzel, hogy a gazdatársadalmat megvédje, hiszen a termelők csak azért és csak akkor adják el még lábonálló termésüket, ha pénzre van szükségük, így tehát az akkor felvett összeg hitelnek számít és méltánytalan volna, ha esetleges nagy árkülönözöteknél a gazdát a felvett hitel folytán olyan károsodás érné, ami az ő anyagi helyzetében végzetes kihatású lehet.

A IV. pályázat eredménye

(Második közlemény.)

A negyedik pályázat eredményéről szóló beszámolóunk folytatása itt következik:

Kevesebb adót; a közterhek igazságosabb elosztását

A parancsok harmadik csoportja a közterhekre vonatkozik. Az adó és az adózás sohasem örvendett népszerűségnek és természeténél fogva nem is tarthat számot erre. Nagyobb baj azonban, hogy a válság hatása alatt ez a népszerűtlenség igen nagy mértékben fokozódott és minden, ami az adózás fogalomkörébe esik, a panaszok és jajok kiapadhatatlan forrása lett. Okok: az adók sokfélesége és nagysága, az adózás bonyolult rendszere, továbbá az adókövetés és behajtás kiméletlensége. A pályázók egyik része csupán általánosságban jelölte meg a szerinte szükséges rendelkezéseket, míg a többiek egy-egy részletintézkedést foglaltak parancsba.

Az első csoporthoz tartozók azt kívánják, hogy a közterhek (adók, illetékek, piaci és vásári díjak, stb.) állapittassanak meg a mai terményáraknak megfelelően; az adókat általában csökkentsék; öt holdon aluli

földtulajdonnal rendelkező kisgazda mentesüljön az adófizetés kötelezettsége alól; a kisgazdák és kisbirtokok adóterheit felére szállítsák le; csupán háztulajdonnal rendelkező számos nem adózzék; a nagybirtok egyformán adózzék a kisbirtokkal; sokan hangsúlyozzák az igazságos, progresszív, a valóságos tiszta jövedelem utáni adózás szükségességét; a közterhek arányos elosztását az egyes társadalmi rétegek között; új kataszteri osztályozást; adókedvezményt a sokgyermekes családapáknak; kiméletet az adókövető hatóságok részéről és az adóhátralékok törlését; végül számos híve akad a terményben való adófizetésnek; egy pályázó pedig elrendelné, hogy az adókövetést ne a jegyzők végezzék.

Érdekes, hogy néhányan állást foglalnak az adókedvezmények ellen; páran megparancsolnák, hogy mindenki pontosan fizesse az adóját, vagy ami ugyanezt jelenti: szigorú adómorált követelnek a kisebb és nagyobb birtokosok részéről.

A második csoporthoz tartozók a következőket foglalták parancsba: az egyházi férfiak terményben vagy földben díjaztassanak; töröltessék el a forgalmi és a lisztforgalmi adó; a

Schuschnigg osztrák kancellár

Gömbös Gyula miniszterelnök társaságában Budapesten. A miniszterelnök mellett a kancellár felesége áll.

nagybirtok adóhátralékát földben adja le; szűnjék meg az ígás és kézi közmunkaváltság; töröljék el a gazdaadós és kezesadós adóhátralékát; tegyék lehetővé az adóban lefoglalt állatok szabad kézből való eladását; végül történjék intézkedés abban az irányban, hogy a vagyonszállást mindenki rója le.

Földreform és telepítés

A falusi nép földéhségét az utolsó esztendő agrárválsága: a mezőgazdasági termények szörnyű árzuhanása sem tudta megszüntetni. A termő rög örök szerelme marad a barázdák rabszolgáinak; ha nincs: hogy magáénak vallhassa; ha kevés van: hogy többet bírasson; ha sok van: hogy még több lehessen. Értendő tehát, hogy a már lezajlott és sajnos, sikertelen földreform után is egyrészt *telepítésre*, másrészt egy új, *igazságos és tökéletes földreformra* gondol a falusi kisember.

A pályázók nagy része azt kívánja, hogy mindenfajta nagybirtoknak bizonyos területen, illetőleg 500—1000—5000—10.000 holdon felüli részét az állam sajátítsa ki és ossza szét egyrészt a nincstelének, másrészt a törpebirtokosok között 10—20—50 holdas parcellákban; többen hangsúlyozzák, hogy az így kiosztott földekért ne kelljen kárpótlást fizetni; mások szerint az új tulajdonosok csak a jelzálogos terhek átvállalására köteleztessenek, de legtöbben a hosszú vagy örökberleti rendszer mellett foglalnak állást; akadnak a pályázók sorában, akik a nagybirtokból új telepes községeket létesítenének és a nincsteléneknek családtagonként 3 hold földet és vetőmagot adnának 15 esztendő törlesz-

tésre; mások a kötött birtokok felszabadítását kívánják; egy pályázó elvonná a birtokot attól, akinek ősei vétettek a magyar nemzet ellen; egy másik kimondaná, hogy a föld ne lehessen csak valóságos földművelőé és aki nem ért a föld megmunkálásához, attól vegyék el és adják másnak; végül egy pályázó a kisemberek földjeinek tagosítását óhajtja.

Többen az *első földreform gyors és igazságos lebonyolítását, valamint hibáinak orvoslását* sürgetik; ezzel kapcsolatban azt kívánják, hogy a reformföldök ára mérsékeltesse, illetőleg arányosítsa a mai buzaárakkal; töröltsenek el a még hátralévő vételforrásrészletek és végül a FAKSZ-kölcsönök kamata évi 3 százalékban állapítsák meg.

Nyugdíjat a földművelőnek is!

Ma, amikor a gazda és a mezőgazdasági munkás jövedelme, helyesebben közpénzbevétele hallatlanul kevés és ma, amikor a falusi nép életszinvonala elképzelhetetlenül alacsonyra süllyedt, mindenki természetesen fogja találni, hogy a tájékozatlan, a tisztviselőtársadalom külön terheit és kötelezettségeit nem ismerő falusi kisember úgy érzi, hogy a tisztviselő helyzete sokkal jobb az övéénél és azt hiszi, hogy a *tisztviselői jövedelmek leszállítása lendítene a földművelő helyzetén*.

A pályázók nagy része ebben a szellemben fogalmazta meg parancsait, még pedig a következőképpen: csökkentsék az állami költségvetés kiadási tételeit; vizsgálják felül a községi háztartásokat; általában szállítsák le a tisztviselők fizetését és nyugdíját; mások szerint csak a nagyfizetésűeknél hajtsanak végre csökkentést a nélkülözők javára; a passzák az országgyűlési képviselők számát és töröljék el fizetésüket; csökkentsék a tisztviselő létszámát; maximálják az állami és magánalkalmazottak jövedelmét; szüntessék meg az állás- és jövedelemhalmozást; általában a nőket, mások szerint a férjes nőket bocsássák el állásukból; nyugdíjat csak az kaphasson, aki munkaképtelen, aki réá van utalva és aki az ország területén lakik; egy pályázó azt kívánja, hogy a jómódu nyugdíjasok egyévi nyugdíjukat fizessék be egy olyan alapba, amelyet a mezőgazdaság adóterheinek csökkentésére létesítenek; végül csak egyetlen pályázó akad, aki felemelné a tisztviselő fizetését, hogy e révén fokozhassa a fogyasztást.

Néhány pályázó azt sürgeti, hogy a lelkészek, jegyzők, tanítók és közigazgatási tisztviselők *forrjanak össze a néppel és szívélyesen, készségesen álljanak rendelkezésre*.

A tisztviselőtársadalommal szemben álló pályázók csoportja mellett van egy másik, számbelileg kisebb csoport, amelyik azt sürgeti, hogy maga is a *közellátásnak valamilyen*

formájában részesüljön. Így azt kívánják, hogy honosítsák meg a nyugellátást a mezőgazdaságban is; az adófizetők adójának bizonyos százalékát erre a célra fordítsák; valósítsák meg a földművelők agkori és munkaképtelenség esetére szóló biztosítását; minden törpebirtokos és mezőgazdasági munkás életének 60-ik éve után, vagy munkaképtelenség esetén havonta 1 mm buza árának megfelelő járadékot kapjon; minden nősülendőnek folyósítson az állam közpénzsegélyt; a földművelőket részesítsék családi pótlékban, még pedig oly módon, hogy minden harmadik és azután születendő gyermek után havonta 1 mm buza árának megfelelő összeget kapjon.

Végül a *jövedelmek helyes elosztására* nézve is hangzatosnak kívánásokat a pályázók. Például: a nagy jövedelmek leadása az államkincstárnak; jövedelemmegállapítás az egész vonalon; a nagy jövedelmek felülvizsgálása; a jogtalanul, nem törvényes úton szerzett jövedelmek elkobzása; a szegény nép munkájának becsületese megfizetése; a legalacsonyabb napszám és aratórészt megállapítása; végül egy pályázó megvonná a járadékot attól a hadiözvegytől, akinek amugy is van megélhetése.

A beszámoló közlését jövő heti számunkban folytatjuk. (m. e.)

Török A. és Társa bankház rt.

Legnagyobb osztálysorsjegyzület

Budapest, IV, Szervita-tér 3.

A m. kir. osztálysorsjáték V. osztályu főhúzásai

**augusztus 22-től
szeptember 26-ig
tartanak.**

Elérhető legnagyobb nyeremény

**500.000 P
ötszázezer pengő.**

Az V. osztályu főhúzások egész tartamára érvényes sorsjegyek ára:

Egész P 120	Fél P 60	Negyed P 30
-----------------------	--------------------	-----------------------

Az eredeti sorsjegyek bankházunkban (IV., Szervita-tér 3.) vásárolhatók, vagy az összeg előzetes beküldése mellett megrendelhetők.

IGAZLÁTÓ

Valamikor a magyar politikai életben sokszor, de nagyon sokszor szálló- és divatszó volt a *decentralizáció*. De sajnos, csak néhány tisztán látó magyar törvényhozó jelszava maradt és sohasem beteljesedés. Mert Magyarország akkori sorsigazgatói a *centralizációt* látták az egyetlen célravezető magyar kultur- és társadalompolitikai sakkhúzásnak. Pedig valljuk be, téves volt ez az ut a magyar társadalmi és kulturszekerünk rudjának. Elérték a centralizációt, elérték, hogy a Nemes és Tekintetes Vármegye vagy a Nemes és Tekintetes Város mint önálló társadalmi, politikai és kulturális hatalom, majd nem egyenlő lett a semmivel. Ami Budapesten volt, az volt az egész országban. Emlékezhünk a gyászos emlékü kommunista forradalomra. Budapestet, a centrálét felrobbantották és bizony a vidéki magyar városok, faluk lámpásai is kialudtak. Budapestre hordták össze mindent, ami nemzeti érték, ami vagyon, ami szépség, ami civilizáció, ami kultura, ... ami hatalom. És a naptalan, csillagtalan magyar sivatagon, hályogos szemü magyar tanyákon, magyar falvakon sivár, kietlen „sötétség” terjeszkedett ...

És ebből a sötétségből kellett jönnie a megváltónak, a nemzet megszabadítójának. A Tiszántul tört rá a nemzetelő hordákra. A magyar falu, a magyar kisváros mentette meg Magyarországot a halál szája elől. A magyar falunak, a magyar kisvárosnak kellett megmentenie híres Budapest szellemi és anyagi javait.

„Falu népe, őseinknek letéteményese, hozzád száll köszönetem és meleg üdvözelem ebből a nagy és megtevélyedett városból. Ha a te fehér házacskáidból kisugárzó őserő megfödi a munkásházak és a kőpaloták lakóinak szívét is, Magyarország nagyobb lesz, mint valaha!”

A legelső magyar ember mondotta ezt Budapestre való bevonulása alkalmából. Nem a várost üdvözölte a Megszabadító, hanem igenis a magyar falut, a magyar kisvárost. Az örök magyar Hamupipóké, a lesajnált vidéket. De jól tudta a Vezér, hogy miért.

Soha el nem mulik neve a nagy magyar decentralista kulturpolitikus Klebelsberg Kunónak. Igenis Szegedre kellett építeni mindazt, amit Szegedre építettek, sőt még többet is kellett volna Szegedért tenni! És igenis nem Pestre építeni iskolát, hanem oda, az örök éjfélben botorkáló, világtalan magyar falukba, magyar tanyákra.

Igaz örömmel látjuk kormányunk megértését a magyar faluval, a magyar kisvárossal szemben. *Kecskeméti Hírös Hét, Soproni Rábaközi Bokréta, Keszthelyi Hét, Szegedi Ünnepi Játékok, miskolci, szombathelyi ünnepi he-*

tek mind a magyar kisváros érdekében rendeződnek nagyon helyesen. Nem Pesten kell ünnepelni, nemcsak Pestre kell csődíteni a vidéket, hanem Pestet kell vidékre hívni. Ne csak a vidéki hozzon pénzt, hasznot, idegenforgalmat Pestnek, hanem adja vissza a látogatást a magyar főváros a magyar vidéknek. Sőt tovább kell menni. Nagy tanyai központokba is vendégül kell hívni a pesti polgárt. Apró, a magyar Istenhátamegen-felejtés szürrel takart falvakba is, ahova egy kis életet vinne az ott elköltött egy-két garas. Szociális szempontból is mérhetetlen hasznot jelentene ez a tanya-falu látás. Mert nemcsak Budapesten lehet tanulni valamit a civilizáció büszke tantermében, hanem a „rejtelmes alföldön” és hegyek márkában elveszett falucskákban is, ahol a civilizáció épen a centralista bűnök miatt szükös is, de *kultura, sajátos és magyar, nagyobb van, mint a parfümös városi szalóknokban.*

És ha nem centralizálunk, elérhetjük, hogy a Magyarországra jövő idegen nem utazik vissza sürgősen Budapest megtekintése után, hanem köruttra indul Attila országában, tudván azt, hogy aki még Budapestet látta, az még igen keveset látott a magyarok hazájából.

SZÁMADÓ ERNŐ.

A sziámi királyi pár magyarországi látogatása

Mult heti számunkban jelentettük, hogy *Prajadhipok* sziámi király és felesége, *Rambai* királyné Budapestre érkeztek. A hazánk idegenforgalma tekintetében óriási jelentőségű eseményt nagy előkészületek és általános érdeklődés előzték meg. A felséges párt a hivatalos világ élén a Kormányzó Ur és hitvese fogadták a

A sziámi király a Kormányzó Ur társaságában

pályaudvaron s kísérték el a Duna-palotában fenntartott lakosztályukba. A felséges pár látogatásának első két napja hivatalos jellegű volt. A királyi pár s a Kormányzó Ur családja kölcsönös látogatást tettek, majd a sziámi uralkodópár tiszteletére disztribúció volt a gödöllői kastélyban, amelyen a sziámi király és hitvese kíséretükkel, a diplomáciai kar és a kormány tagjai, valamint a honvédség vezetői vettek részt. Gödöllőn fogolyvadászattal ért véget a magas vendégek hivatalos fogadtatásának programja s a következő napokon a királyi pár mint magánszemélyek tekintették meg a főváros és a vidék nevezetességeit.

Prajadhipok királyt és hitvesét elragadta Budapest szépsége s nagy tetszéssel fogadták a magyar cigányzenét s a magyar konyha remekeit. A királyi pár programjába vette Mezőkövesd meglátogatását is. Ez utóbbi augusztus hó 12-én meg is valósult, de sajnos, a hatalmas felhőszakadás elmosta a tervezett népiünnepélyt s csak a matyóházak szük helyeiségekben mutathatták be, ami lehetséges volt. A felséges vendégeket így is elragadta, amit láttak.

Prajadhipok király és *Rambai* királyné kedves szeretetreméltósága és közvetlensége mindenütt a legnagyobb rokonszenvet keltette.

Meghalt Kuzmanek tábornok, a przemysli hős

Kuzmanek Hermann tábornok, aki a világháboruban a galíciai *Przemysl* várat védelmezte, augusztus hó 7-én, hetvennégyéves korában, Bécsben meghalt. A háboru kitörésekor mint altábornagy a przemysli vár parancsnoka volt. A vár az első ostromot az első háborus őszön szenvedte el. Pár hétig tartó felszabadulás után 1914 november 5-én a várat ismét körülzárták az ostromló csapatok. Az élelemmel hiányosan ellátott őrség hősiességgel egészen 1915 március 22-ig tartott, amikor az *éhség kényserítette a védőket a megadásra.*

Kuzmanek a vár elvesztése után fogságba került, ahonnan 1918 februárjában került haza; hazatérése után érdemeinek elismeréséül a *Mária Terézia Renddel* tüntették ki. *Kuzmanek* éppen azon a napon költözött el az élők sorából, amikor Hindenburg tábornagy örök pihenőre tért. *Kuzmanek* tábornok a przemysli ostrom révén egyike volt a háboru legismertebb alakjainak. Magyarországon nemcsak erdélyi származása révén ismerték jól, hanem azért is, mert *Przemysl* várőrségének igen tekintélyes részét magyar csapatok alkották. *Kuzmanek* tábornok földi hamvait igen nagy részvét mellett helyezték el örök nyugalomra.

A falu új ajándéka a városnak:

Magyar östehetségek kiállítása

Néhány héttel ezelőtt már irtunk arról, hogy az idei *Szent István-hét* egyik legérdekesebb látványosságát rendezti meg *Bálint Jenő* szerkesztő a budapesti Nemzeti Szalonban: a magyar földműves-festők, szobrászok és iparművészek kiállítását. Most újra meglátogattuk *Bálint Jenőt*, hogy megnézzük, mennyire tart a kiállítás rendezésével és bevalljuk, hogy csodálkozva, meglepetve álltunk meg

pirra kell vetniök, de ki is tudják fejezni a mondanivalójukat.

Aki azért festett kevés színnel, mert nem volt pénze festékre

Mindjárt az első teremben *Nagy Balogh János* műveivel találkozunk, amelyeket a Szépművészeti Múzeum engedett át a kiállítás tartamára. A képek között ott függ *Nagy Balogh* önarcképe is, alatta, körülötte a többi művei, egyszerű, mindennapi tárgyakat, a mázolósegédből lett festő környezetét ábrázoló vásznak. Feltűnik, hogy milyen kevés színnel dolgozik ez a művész. *Bálint Jenő*, aki rengeteg munkája közben is időt szakít magának arra, hogy büszkén, boldogan körülvezessen bennünket az összegyűjtött kincsek között, mosolyogva jegyzi meg:

— Nehogy azt higgye, hogy *Nagy Balognak* nem volt színérezke, azért fest ilyen kevés színnel. Dehogy! *Pénze nem volt.* A festék pedig drága, tehát kénytelen volt minél kevesebb színnel ábrázolni mindent. Ne felejtse el, hogy *Nagy Balogh János* egész életében egyetlen képet sem adott el, mindvégig szobafestésből élt, s mikor meghalt, az összes képeit a Szépművészeti Múzeumra hagyta.

Győri Elek, tokaji kovácslegény képei a színeket illetőleg épen ellentétei *Nagy Balogh* vásznainak. *Nagy Balogh* az egyszerű témákat kedveli, *Győri Elek* a tömegeket. Munkái mozgalmas, nagyon színes, élénk

képek a tokaji életből. Az ember alig tud továbbmenni tőlük.

Benedek Pétert már jól ismerik a *Vasárnap* olvasói, képeink reprodukcióit is közöltük már többször. Ezen a kiállításon is bebizonyítja, hogy minden iskola, minden tanítás nélkül mennyi östehetséggel, mennyi mélyről jövő igazi művészettel tud ábrázolni egyes alakokat és egész társaságokat. *Benedek Péter* képei

Káplár Miklós

Juhászt ábrázoló olajfestménye

a kiállítási terem bejáratánál. Itt a főváros szívében, az autótülkölés, a villamoscsengők zajában, mintha hirtelen egy más világba kerültünk volna: a magyar falu jött el, hogy bemutassa a fővárosnak, hogy mit tud, hogy az apró falusi házacskákban milyen kincsek rejtőznek, amelyek csak arra várnak, hogy akadjon valaki, aki felfedezi őket és bemutatja a nagy világnak. Valahogy úgy éreztük, hogy a Nemzeti Szalon termei fölött a falusi ég világít, a falakon függő képek a falu levegőjét, a falu alakjait, hangulatát varázsolták ide a fővárosba. A legszigorubb műbíróknak is el kell ismernie, hogy azokban a képekben, amelyeket *Bálint Jenő* a kiállításra méltónak ítelt, sokkal több van, mint dilettáns, műkedvelő próbálkozás: a kiállító festők megérdemlik a művész nevet, mert nemcsak látnak, nemcsak érzik azt, hogy mi az, amit vászonra, vagy pa-

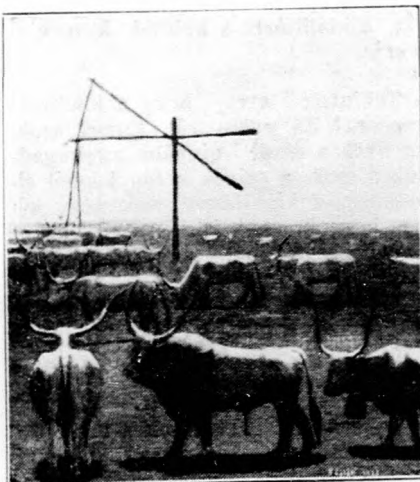

Borai ácsmester fából faragott csikósa

nél valahogy már nem is érezzük azt, hogy földműves-festő munkái. Kiforrott, kész művész, teljesen tisztában van az ábrázolás technikájával is, talán csak a festményeinek falusi tárgya az, ami megmutatja, hogy honnan indult el.

Áldozó József, *Káplár Miklós*, *Mári*, a hódmezővásárhelyi cseléd-asszony és még egész sora a kiállító festőknek bizonyítja a magyar nép káprázatos tehetségét. *Áldozó József* sem lehet már teljesen parasztfestőnek nevezni, bár paraszti sorból származik, ma is földműveléssel foglalkozik, de a képei olyanok, hogy nyugodtan festhette volna akárme-lyik francia impresszionista festő is s épen az bizonyítja komoly tehetségét, hogy teljesen magától, minden tanítás nélkül jött rá erre a festési módra.

Káplár Miklós a Hortobágy nap-sugarát, a hortobágyi puszta végtelen távlatát, a puszta levegőjét és néhány karakterisztikus hortobágyi ala-

Káplár Miklós

olajfestménye a Hortobágyról

Markovits István,

hódmezővásárhelyi ács fából faragott „Anna és Mária” szoborcsoportozata

kot hoz el erre a kiállításra. Nagy-*idai Oravecz Imre* a maga stilizált és mégis világító színeivel ragadja meg a nézőt.

Mindegyik kiállító külön megérdemelné, hogy az egész cikk csak róla szóljon, hiszen valamennyi természetnek legjavát küldötte el a Szent István-heti kiállításra, s ez a termés igazán megérdemli a műbírálok figyelmét. Nem hangsúlyozhatjuk eléggé, hogy nemcsak az az érdekessége a kiállításnak, hogy tanulatlan földmivesemberek képei lógnak a falakon, hanem ennél sokkal több: ezek a földmives-festők művészek, egyéniségek a szó igaz értelmében és a képeikben még akkor is értékeket, még pedig komoly értékeket fedezne fel a hivatott műbíró, ha iskolás-képzettségű festők munkái mellé állítanak azokat.

A festők mellett két fafaragó szobrász is szerepel a kiállítók között. Az egyik *Markovits*, — akiről már nemrégiben irtunk — vallásos tárgyú szobrocskáival vesz részt és még a futólagos szemlélőt is feltétlenül megragadja ezeknek a primitív szobrocskáknak a mély vallásos áhitata.

A másik fa-szobrászt *Borainak* hívják. Ugyancsak ácsmester, a dunántúli falvakban dolgozik és szabad idejében előveszi a fafaragóbiéskát és fából a falu alakjait, a vágató csikóst, a vontató ökröket, az iszákos gazdát, stb., stb. örökíti meg, olyan egyéni meglátással és a kivitelnek olyan művészetével, hogy az embernek csodálkozva kell megállnia és azt kell kérdeznie magától, hogy ez a munkától elnehezdedt kezű mesterember hogyan képes ilyen hallatlanul finom, szép dolgokat csinálni.

A kiállítás vezetősége vasuti jegyet küldött az összes kiállító földmives-művészeknek, hogy ők is ott lehessenek,

nek, augusztus hó 19-én, a kiállítás ünnepélyes megnyitására, hogy részt kapjanak a közönség elismeréséből, csodálatából. Mert, hogy elismerésben nem lesz hiány, az bizonyos.

Külföldre kell vinni ezt a kiállítást!

Sikere lesz ennek a kiállításnak, mint ahogy sikere volt sok esztendővel ezelőtt az első földmives-festő, *Benedek Péter* kiállításának, amelyet annakidején a *Faluszövetség* rendezett. Ha ezt a kiállítást nem is a *Faluszövetség* rendezte, boldog büszkeséggel tölt el bennünket, hogy az a mag, amit a *Benedek Péter* kiállítással annakidején Szövetségünk elvetett, ilyen gyönyörű virágba szökent. Hogy rövid tíz esztendő alatt most ennyi falusi festőt, ennyi falusi művészt mutathat be a kiállítás rendezője Magyarország fővárosának. Ez a kiállítás is azt bizonyítja, hogy a magyar falu egy még mindig fel nem tárt kincsebánya és minden magyar földmivesnek köszönettel és hálával kell adóznia azoknak a lelkes embereknek, akik hosszú évtizedek munkáját szentelik arra, hogy a magyar falu kincseit megismertessék a várossal.

De nem szabad itt megállnia a munkának, az egész világnak tudnia kell, hogy milyen kincseink vannak és *Bálint Jenő* tisztában is van a jövő feladataival.

— Látja kérem, — mondja még bucsuzás közben — néhány esztendővel ezelőtt felfedeztek Franciaországban egy *Henry Rousseau* nevű parasztfestőt. Az egész világ sajtója tele volt elismerő csodálkozással, hogy egy egyszerű földmives így festene tud. Mit szólnának az emberek ahhoz, ha mi mennénk külföldi utra, nem egy, hanem husz festő-östehetséggel, ha azt látná a világ, hogy a kis Magyarország falvaiban ilyesmit is találja? Ami késik, nem mulik és mi mindent el fogunk követni, hogy ezt a kiállítást a külföld is megismerje.

*

Tekintettel arra, hogy a kiállított képeknél a gyönyörű színek azok, amelyek a nézőt leginkább megragadják s ezek a színek a fényképnél elvesznek, a kiállításról csak négy képet hozunk. A kiállításra egyébként még visszatérünk.

J. J.

ELADNÉK :

Eladó egy Kühne-féle NDS járgány-cseplő, tisztító nélkül, két lóra, vagy motorra, könnyen alakítható répamag, bab, muhar, stb. cséplésre is; egy 30 cm átmérőjű, tárcsával bíró függőköves daráló, lokomobil lendítőkerek, faállványos körfűrés, Kellner-féle vályogsajtoló, a nagyothallás különféle fokaihoz alkalmas hallóesővek. Cím: *Zachariás Béla, Magyarbányhegyes, Csanád-megye.*

800 szereplője van az idei Gyöngyösbokrétának

A Gyöngyösbokréta augusztus hó 14. és 21. közötti előadásában a következő harminchat község bokkrétái vesznek részt: Bata, Bocsárlapujtó, Boldog, Buják, Csurgónagymarton, Bugac, Derecske, Érsekcsanád, Galambok, Géderlak, Galgahévíz, Hortobágy, Hosszuzetény, Kalocsa, Kapuvár, Kazár, Kiskomárom, Kopánszántó, Kunszentmiklós, Mezőkövesd, Mikóháza, Mikófalva, Nagybaracska, Nagykálló, Ócsény, Órhalom, Polgár, Püspökbagád, Rimóc, Sióagárd, Szakmár, Szany, Szentistván, Tápé, Tard, Váralja, összesen körülbelül 800 személy. S mivel egyik műsorból a másikba átmenő csoportok vannak, ezért jóformán két műsor sem azonos. A Gyöngyösbokréta idei műsorán az alábbi ősi néptáncokat láthatja a néző: mártogatás, ugratás, csapalos, üvegszardás, pajtások tánca, kanász-tánc, tolnai csárdás, szakácsasszonyok tánca, átvetés, kunkorgó, páros verbung, többféle férfi verbung, három ugrós tánca, seprütánc, kállai ketős, gyűszütánc, dusuló, kopogós, legyező csárdás, menyasszonykísérő körtánc, férctánc, juhásztánc, kukkó, bujtató, menyasszonytánc, legényes törökös, szegélytánc, sapkatánc, hátravágós csárdás, párnatánc, cséptánc. Ezeknek bizony a neveit se nagyon ismerte a városi magyar, s kétségtelen, hogy a népviselettel, ősi dallal, szokással együtt a magyar élethől ezek is kivesztek volna, ha nincs az iránymutató Gyöngyösbokréta és az ebből országossá kiterelvényesült magyar bokréta-mozgalom. A Gyöngyösbokréta idei meglepetése az is, hogy új, stílusos díszletek készültek, ezeket *Mallász Gitta, Paulini Géza* és *Pe-káry István* tervezték.

Kitűnő minőségű az ideli buza

Az ideli magyar buza kitűnő minőségéről már ismételtelen beszámoltak a hivatalos jelentések. A *Gabona- és Lisztkiszérleti Állomás* már hozzáfogott a munkához, amely a tavalyinál is nagyobb feladatot ró rá. Az ideli buzaverseny mintaküldeményei ugyanis tüzetes minőségi ellenőrzés alá kerülnek és szeptember végéig megfeszített erővel kell dolgozni az állomásnak, hogy a több ezer minta vizsgálatával elkészülhessen. Az ideli jobb buzák átlagos nedves sikkértartalma 31—48% terjed, de előfordulnak 56 százalékos sikkermennyiségek is. Tekintettel arra, hogy a világhírű Manitoba II., amelyet a magyar buzával szoktak összehasonlítani, csak 46 százalékos sikkért tartalmaz, a magyar buza sikkermennyisége az idén az amerikaiét is meghaladja. Ami a sikkér minőségét illeti, az idén ez is kifogástalan.

Tarka Krónika

Styx Palkónak, Mátyás király parasztfiából lett udvari bolondjának, igen sok ellensége volt a királyi udvarban, akik különösen eleinte, ha csak módját ejthették, mindent elkövettek, hogy nevetségessé tegyék és eltávolítsák maguk közül.

Egyszer, valamelyik külföldi követ fogadása alkalmával, amikor hatalmas lakomát rendezett a király, ezek a főnemes ifjak ismét összeszövetkeztek ellene, s a terítéke mellől elcsenték a kanalat.

Hozták a levest és mindenki evéshez látott, csak Palkó tekintgetett ide-oda, mert nem volt kanala.

Az egyik beavatott főúr gunyosan szólt hozzá:

— Miért nem eszel, Palkó? Bolond ember, aki ezt a jó levest meg nem eszi...

Palkó elvörösödött, mert megértette a gonosz tréfát. Azzal a kenyeres tálba nyult, s kivett belőle egy cipót. Kettétörte, s a héjával kikanzalazta a levesét. Amikor készen volt, jókedvűen szólt az előbbi főnemeshez:

— Bizony bolond volna, nemzeti uram, aki ezt a levest itthagytá volna. De én ismerek annál nagyobb bolondot is.

A megszólított főnemes hátra-kapta a fejét:

— És ki légyen az, ecsém?

— Aki a kanalat meg nem eszi! — felelte Palkó és nevetve nyelte le a cipőhéjat az udvar kacagása közben.

Híres arab sejk volt a maga idejében *El Ubri*. Bölcsességének és igazságosságának híre a legtávo-

labbi törzseket is bejárta. Sokan keresték fel, hogy ügyes-bajos dolgait elintézzék.

Egyszer a saját leánya jött sirva hozzá.

A tüzesszemű arab menyecske arról panaszkodott, hogy amikor az urával vitakozott, a gonosz férj őt arcul ütötte.

— Bosszulj meg, atyám! Ezzel a tétivel téged is megszégyenített.

A böles nyugodtan hallgatta a panaszt, s egykedvűen simogatta a szakállát.

— Életem drága napja, Te, hát porlekedtetek, s forgott a drága nyelvcskéd, ugy-e?

— Nem is maradtam neki adós! — villant a szép menyecske szeme.

— A vitában én maradtam felül!

— S erre ő kezét emelt a liliomnál is fehérebb arcokra?

— Igen, atyám! Bosszulj meg!

El Ubri erre felemelkedett s úgy képen teremtette a leányát, csak ugy csattant. Aztán ezt mondta:

— Menj vissza, lelkem virága, ahhoz a himpellérhez, aki kezét emelte reád, mert hallgatni nem tudtál. Mondd meg neki, hogy bosszút álltam rajta, amiért bántotta a leányomat. Én viszont csak arcul ütöttem az ő feleségét. Eredj békességgel és szeretettel hozzá. Többé semmi bajod sem lesz, csak a szádra vigyázz!

Amikor még a Balkán nagy része török birtok volt, igen hatalmas kényur élt Montenegrótól délre, bizonyos *Resid* nevezetű török bég, aki örökös harcban élt a kis hegyi ország havasi pásztoraival.

Egy alkalommal öreg, tekintélyes montenegrói került *Resid* fogságába.

A bég rögtön faggatni kezdte:

— Mondd meg nekem, te vén büös, miért gyűlöltök ti engem?

A montenegrói hallgatott. A bég pedig éktelen haragra gyult, s magánkívül ordította:

— Nem felelsz, gazfickó? De megmondom én! Azért háboruskodtok velem, hogy ellophassátok a juhaimat, s elvihessétek a termésemet.

Az öreg montenegróinak szeme sem rebbent, amikor megszólalt:

— És te, fényes szakállu uram, miért harcolsz ellenünk?

A bég meglepődött a kérdésem, s rövid habozás után így felelt:

— Én miért harcolok? Nem azért, amiért ti! Nekem mindenem van. Én a becsületért rántok kardot, te akasztófavirág!

Az öreg nyugodtan mosolygott:

— Akkor nincs okod, hogy reánk haragudjál. Mindenki azért harcol, *amije nincs*. Ez a világ sora...

MÉZES JÁNOS

Jutalmat ítélt meg a bíróság egy életmentőnek

Igen érdekes ügyben mondott ítéletet a napokban a Kuria. Az ügy előzményei, melyek még 1925-re nyulnak vissza, a következők:

Zely Gyula banktisztviselő menyasszonyával a Dunán csónakázott. A parton állók egyszer csak arra figyeltek fel, hogy a csónakból a leány a Dunába ugrott, majd felborult a csónak, a férfi is vizbefordult és segítségért kiáltozott. *Kovács István* kádársegéd nyomban csónakba ugrott és a fuldoklók segítségére sietett, az életmentés azonban majdnem az ő életébe került. A *hüvös estén a hideg fürdőtől tüdőgyulladást kapott, hosszú hónapokig kórházban feküdt és közben állását is elvesztette*. *Kovács* pert indított a banktisztviselő és menyasszonya ellen, aki közben már feleségül ment a tisztviselőhöz. Keresetében tönkrement ruhájáért 80 pengőt, elmaradt keresetért 1200 pengőt, külön jutalom címén pedig 1000 pengőt követelt, előadva még azt is, hogy a hivatalnok menyasszonya öngyilkos akart lenni, *ő ezt megakadályozta, a jutalom tehát annál inkább jár neki*. Legfelsőbb fokon most a Kuria az életmentőnek megítélt 80 pengőt az elszakadt ruhája fejében, elmaradt keresetét pedig 650 pengőben állapította meg és elrendelte, hogy a banktisztviselő *Kovács Istvánnak még 200 pengő jutalomdíjat is fizessen*. Az ítélet indokolása szerint, aki másról súlyos veszélyt árít el, maga pedig közben testi épségében vagy egészségében kárt szenved, a megsegítettől jutalmat követelhet.

A fényképező gép így látja a biciklista árnyékát

József Ferenc királyi herceg és felesége, Anna királyi hercegné, matyó népviseletben

SZÖVETKEZETI ÉLET

A szőlő szövetkezeti értékesítése

Az időjárás eddig kedvező volt a szőlőre, úgy hogy a piacokon — a rendes időt 2—3 héttel megelőzve — már megjelent a korai csemegeszőlő s így kilátás van rá, hogy a szüret is korábban lesz a megszokottnál. Homokvidéken szeptember vége az általános szüret kezdete, a hegyes vidéken október közepén tul fognak a szüreteléshez. Az előrelátó szőlősgazda egyébként is augusztus havában már felveszi megszabott napi tennivalói közé a szüreti előkészületeket.

Ezek az előkészületek két részre oszlanak. Az egyik része a dolgoknak a gazda saját portáján folyik le. Rendbehozzák a pincét, kitisztogatják, a hordókat megjavítják, kiöblítik, előlik benne a penészcsirákat. Rendbehozzák a szüretelőszközöket és a taposókádákat, a darálógépet, a szőlőprést. Dolga van a kádárnak, lakatosnak, kovácsnak. Azzal már tisztában van minden szőlősgazda, hogy ha pusztulásnak indult szüretelőszközökkel lát hozzá a termés betakarításához, egész évi fáradságának eredményét teheti kockára. A must, a bor kényes portéka, könnyen romlik s akkor, ha bármilyen baj éri, csaknem teljesen elértéktelenedik.

Az előkészületek másik része a leszüretelt termés értékesítésére vonatkozik.

Sajnos, itt szomorúan kell megállapítanunk, hogy a legtöbb borvidéken a legjobb értékesítési móddal, a kö-

zös, szövetkezeti alapon álló értékesítéssel még mindig nehezen tudnak megbarátkozni. Pedig hát ott, ahol hitel- vagy fogyasztási szövetkezet van, nincs is szükség arra, hogy külön borértékesítő szövetkezetet alakítsanak — ami új üzletrészbefizetéssel jár, új berendezéssel stb. — elegendő, ha a már meglévő és működő szövetkezet elhatározza, hogy az idén a borértékesítést is irányítani fogja és akkor minden újabb anyagi megterhelés nélkül, úgy mint a gabonaértékesítésnél, meg lehet szervezni a szőlő- és borértékesítést is.

A legfőbb teendő a tagokat megszervezni, egyesíteni és arra az elhatározásra bírni, hogy alávetik magukat a nagybani értékesítés szabályainak. A szövetkezet vezetőségének a legfőbb teendője az, hogy a szőlősgazdákat rábírja a fajták szerint való szüretelésre. Csaknem minden hegyközségben a legjobban bevált fajtákat termelik. A rizling, kadarka, kövidinka, sárfehér, zöld szilváni, szlankamenka, oportó, furmint; a koraiak közül a mézes fehér, hárslevelű, csaszla (ez inkább csemegeszőlő, de igen jó borszőlő is), azok a legismertebb szőlőfajták, amelyek Magyarország minden borvidékén felfalálhatók. Bírjuk rá a szövetkezet tagjait, hogy legalább minden sűrűbben előforduló fajtát külön hordókba szűrjék el, legfeljebb a gyérebben találhatók mustját öntik közös hordókba. Ilymódon könnyen meg lehet már a szüret előtt állapítani, még inkább a szüret után, hogy a szövetkezet tagjainak hány hektoliter és milyen fajta bora termelt. Ugyancsak meg lehet állapítani a termelt must cukorfokát, esetleg a

kiforrott, kész bor szeszartalmát. A szövetkezetnek egy pár pengőjébe kerül a szükséges készülékek beszerzése és hogy a bizalom nagyobb legyen, kezelje ezeket a szövetkezet megbízottja; természetesen megbízható embere.

Ha így a szövetkezetnek sikerül néhány vagónnyi mennyiséget 100—200, esetleg 1000—2000 hektoliter bort nyilvántartásba venni, akkor nagyon könnyű bármelyik bornagykereskedővel érintkezésbe lépni és elhíheti mindenki, hogy egy közhítelű szövetkezet vezetőségével a kereskedők is szívesebben állnak szóba, mint egy alkalmi ügynökkel, vagy egy magános szőlőgazdával, akinek csak 20—30 hektoliter bora terem.

Legnehezebb dolog kétségtelenül a szőlősgazdákat egy kalap alá hozni, mert — sajnos — nálunk minden gazda a maga borát tartja a legjobbnak. Pedig nincs igaz, mert ott, ahol azonos a föld, a szőlővessző, a megmunkálás és ugyanaz a nap érleli meg a szőlőt, szüretkor a must minősége csak akkor változik, ha korábban vagy később szüretel valaki, vagy ha a fajtákat összekeveri. Később természetesen a helytelen kezeléstől tönkremehet a legjobb bor is.

A jövedelmező kivételnek is alapja az, hogy évről-évre lehetőleg egyfajta és egyforma minőségű borral lássuk el a vevőt; kistermelők ezt csak egymással szövetkezve érhetik el.

Az idej gyenge gabonatermés után igazán jól esnék, ha legalább a borból volna kárpótlása a magyar gazdának. Lehet is, ha megtanul szövetkezni.

Mozgáshozvetkezeti kiállítás. Svájc fogyasztási szövetkezeteinek legnagyobb központja; az *Allgemeine Consum Verein* (Általános Fogyasztási Szövetkezet), ugyancsak érti ám, hogy portékáit kelendővé tegye. Lehetőleg minden árut saját csmagolásban és A. C. V. védjeggyel hoz forgalomba, főleg a saját termelésű árucikkeket. A *pratteln* központi raktára területén minden héten kiállítást rendez a forgalomba hozott újdonságokból és bevásárlónapokat tart a fiókszövetkezetek vezetői számára. Az idén még merészebb ujjtással próbálja még emelni az áruforgalmat. Julius hó elsején hosszú *különvonatot* indított utnak, amely október 5-ig Svájc ötven helyén tart állomást s itt egy-két napos kiállítás keretében bemutatja a fogyasztóknak nemesek az árucikkeket, de a szövetkezetek kulturális és társadalmi munkásságát feltűntető dolgokat is. Hiszen tudjuk, hogy az A. C. V. egy teljesen szövetkezeti alapon működő mintaközséget is létesített, melynek *Freidorf* (Szabadfalva) a neve. Ennek a szövetkezetnek van a világon például a legnagyobb építészete. Ez a gyár hatezer munkást foglalkoztat állandóan. Egyéb ipariüzemel is igen nagyméretűek. Igaz ugyan, hogy a fejlett kereskedelmi jellegű Svájcban úgy a falusi, mint a városi lakosságban több, mint a fele tagja valamilyen szövetkezetnek.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A járványos baromfi-betegségek

megelőzésére kell a fősúlyt helyezni. Csak edzetten felnevelt, egészséges, a betegségekkel szemben kellő ellenállóképességet mutató tenyészállatokat tartunk. Ezeknek ivadékait neveljük fel természetes viszonyok közt, takarmányozzuk gondosan, a napfény, a szabad természet edző és erőt adó tényezőitől ne zárjuk el őket, de tartjuk távol tőlük különösen a vérszívó férgeket, melyek életenergiájukat s így ellenállóképességüket tetemesen csökkentik.

A baromfijárványok gyorsabban terjednek, mint a nagyobb gazdasági állatoké, mert a házi szárnyasok mozgási szabadsága nagyobb: más udvarok állományával is összetalálkoznak az utcán, a kertek alján, stb., hol a betegek fertőzik az egészségeket. További ok, hogy a betegség felléptét nem oly könnyű megállapítani: a beteg nem jön elő etetésre, de ez a gazdaasszonynak a sok baromfi közt nem tűnik fel. Így érthető, hogy már sok befertőződhetett, mikor a járvány fellépte a gazdaasszonynak tudatává lesz.

A járvány felléptekor a súlyosabb betegeket legjobb egykettőre elpusztítani. A kevésbé súlyos betegek közül a még egészségeseket ki kell választani, hogy a fertőzési lehetőség megszűnjön; mindazáltal ezeket is alaposan, nap-nap után át kell nézni, mert akadhat köztük olyan, melyekben a kiválasztáskor a betegség már lappangott.

A fertőző csirák megsemmisítése

nehéz, de okvetlenül szükséges. A baromfiól padlója, falai, az ülőrudak, fészkek ládái erős drótkéfével letisztogatandók. A lekaptart szemét az alommal, trágyával, fészkekbéléssel, stb. értéktelen ölkatrésszel elégtendő. Ezen durva tisztogatás után a falak, az ülőrudak, fészkek, etető- és itatóedények forró szódaoldattal alaposan lemosandók, majd 50 százalékos kreolin- vagy lysololdattal fertőtleníttendő.

Az udvar fertőtlenítése még nehezebb, mint az ólaké. Ha lehetséges, az udvart jó ideig ne népesítsük be baromfival, mialatt talán a természet elpusztítja a kórokozó csirákat. De ha ezt kívárni nem tudjuk, öntözzük meg a kifutót erős fertőtlenítő folyadékkal, ássuk fel és vessük be gyorsan fejlődő növényvel. Az udvart pedig esténként öntözzük meg, például karbolineummal, mely éjjel a talajba beszívárog.

Az etető- és itatóedényeket járvány idején igen gyakran tisztogassuk és ezeknek környékét alaposan fertőtlenítsük, mert itt tartózkodnak sokáig a beteg állatok és az itatók környékének nedves talaján legjobban szaporodnak a fertőző csirák.

Trágyázás szalmával

Főleg a homoktalajokon nehéz a termelő gazda helyzete. E talajoknak sok istállótrágyára volna szüksége, mert csak ez biztosíthatna a homokban annyira hiányzó humuszt, a víz-foghatóságot és a talaj életét jelentő baktériumflórát. A homoki gazda nem termelhet istállótrágyát, mert földjének csekély termőképessége

Virágzik a *Victoria Crusiana* nevű növény

A budapesti egyetemi fűvészkert melegvízi medencéjében az Argentiniából származó *Victoria Crusiana* nevű növény most virágzik. Az első napon a virág fehér színben, a második napon rózsaszínben pompázik. A növénynek kerek, tálcaszerű levelei vannak

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves **Reményi Mihály**

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

miatt kevés a takarmánya s így nem tarthat kellő számú állatot.

Ezen a bajon csak úgy lehet segíteni, ha a homok gazdája — Szabó Lajos kecskeméti kamarai főtítkárra javaslatára — a szalmatrágyázáshoz fog-nak.

Szabó Lajos szerint a homoknak egy kat. holdjára 16 métermázsza szalmát vagy töreket, pelyvát, burgonyaszárát, jószággal títartott tengeriszárát, kazalfeneket stb. növényi rostot szórunk el. Erre indokolt 50—60 kg *péti sót* hinteni s azután az egész tömeget középnyelven alászántani.

A péti sóra itt nemcsak a talaj tápanyagkészletének fokozása érdekében van szükség, hanem azért is, hogy a szalma korhadását előmozdító baktériumok belőle táplálkozva, gyorsan elszaporodhassanak és munkájukat erőlyesen végezhessek.

A nyers szalmatrágyázást bizonyos növény lekerülte után azonnal kell eszközölni, hogy a legközelebbi növény bevetése alkalmával a szalma már lehetőleg el legyen korhadva.

Szabó Lajos hét év óta folytatja kísérleteit s ezen módszer szerint az elhanyagolt és kiélt homokon a gabonafélék termését kétszeresre, a burgonyáét háromszorosára, a tengeriét másfélszeresére, a pillangós takarmányfélék (homoki borsó, stb.) 4—8-szorosára sikerült emelnie.

Meggyőződött arról, hogy ily eljárással a homoki szőlők termelőképességét is lényegesen lehet fokozni. Ajánlja, hogy a szőlők kat. holdjára 20 métermázsza szalmát adjunk, ezt összel, a betakarítás után, a mély barázdákba rakjuk s rászórunk 100 kg péti sót és ezt a talajba ássuk, vagy kapáljuk. Tavasszal a nyitás előtt adunk kat. holdanként 150 kg foszfor-sav-mütrágyát és még összel a péti sóhoz keverve 100 kg kálisót. A jelzett szalmamennyiség a mütrágya-adagolással együttesen felér egy jó istállótrágyázással.

A ló szerszámaít

ismeri a gazda, de azért egyes részeire vonatkozólag talán nem lesz felesleges egynémely megjegyzést itt papírra vetni.

A kantárnak nem feltétlenül szükséges tartozéka a szemző, vagy szem-

ellenző, mely arra volna hivatva, hogy az oldalra, vagy hátra tekintetést akadályozza s így ingerlékeny lovaknál mérsékelje az ingerlő alkalmakat. Általános használata ellen szól az, hogy a szem természetellenes látótengely betartására kényszerül, a tulajdonos közelálló szemző majdnem teljesen megakadályozza a látást, elősegíti a szem beszennyeződését porral, hóval; ha pedig még lazán is van a pofaszijra erősítve, akkor meg állandóan verdesi a szemet. Ezért helyesebb volna csak betanítás alatt levő csikóknál, vagy — időlegesen — olyan lovaknál használatba venni, melyek szokatlan környezetbe (faluról nagyvárosba) kerültek. Kevésbé kifogásolható az ugynevezett bécsi szemzők, melyek csak a hátra leselkedést akadályozzák.

Milyen előnyökkel jár a szügyhám és milyenekkel a kummetos hám?

A szügyhám előnye a kummetossal szemben a következők: a) olesőbb; b) kisebb sullyal terheli meg a lovat; c) bármely lóra könnyen átillesztendő.

A kummetos hám előnye viszont: a) nagyobb testfelületre oszlik el a hám nyomása s így még nagyobb teher esetén se nyomódik a hám a test puha képleteibe és nem zuzza annyira a ló mellső részét, mint a szügyelő; b) a ló testsulya az erőkifejtést itt inkább támogatja, mint a szügyelős hám alkalmazásakor; c) a rud rángatásából eredő zavar itt kevésbé mutatkozik; d) a kummet belégzéskor a bordázat tágulását kevésbé akadályozza, mint a szügyhám.

Mindezek alapján általában könnyű munkára a szügyelős, nehéz ígába a kummetos hámat tartják alkalmazabbnak.

A csemegeszőlő értékesítése

A magyar klíma és talaj jobb gyümölcsöt, jobb, zamatosabb szőlőt eredményez, mint a külföld számos gyümölcstermelő vidéke.

Ezt a tényt úgy látszik sikerült már a köztudatba átvinni, amit az is bizonyít, hogy távolabbi országokból is idejárnak a nagy importőr-cégek megbízottai, a helyszínen tekintik meg a gyümölcsöt és már sok helyütt lábön lekötik a termést.

Az idej, korábban bekövetkezett tavaszi időjárás gyorsította a szőlőkérését is.

A hevesi, pestmegyei *chasselas*-t termelő gazdaságok igen szép áruval látják el a piacot. Budapesten és a vidéken minden legkisebb szatós is tartja, árusítja a finom magyar szőlőt. Igaz, hogy kevesebb fogy eleinte (a magasabb ár folytán), mint a múlt évi idény elején, de remélhető, hogy azért általában elfogadható árat érnek el a gazdák szőlőjükről.

Az eddig leginkább ismert *Csaba-*

„Almavirág”

gyöngye (régebbi fajtája) korai szagos szőlő eleinte kg-ként 60 fillért, majd néhány napig 45 filléres árat ért el. Nagy kár azonban, hogy ez az egyébként zamatos fajtája, finom szőlő puha héju, nem bírja a szállítást és így csak helyi piacokon, vagy teherautókkal rövid szállítási idő alatt elérhető helyeken értékesíthető.

A lapunkban már többször ismertetett legújabb fajtája *Irsai Olivér* jól szállítható, intenzív muskotály ízű, zöldessárga, mézédés, legkorábbi csemegeszőlő ezidén már július 11—12-én kezdett érni, tehát megelőzte a *Csabagyöngyét* is. Kg-ként eleinte 80 filléres árat is elért ez az újdonság. Az érdeklődés meglehetősen nagy e fajta iránt és igen magas árat — darabonként 10 pengőt — fizetnek a vevőikért.

Az utána érő *Szőlőkertek Királynője* ugyancsak jól szállítható, muskotály, hatalmas, nagyszemű csemegeszőlőt erősen keresik. Tekintve, hogy a *Szőlőkertek Királynője* igen bőtermő fajta és 1 kat. hold ezidén átlag 28—30 métermázsát adott le belőle, megállapítható, hogy a magyar csemegeszőlő értékesítés terén igen jó kilátások vannak, mivel a külföldi piacok — a jelek szerint — a mostani csemegeszőlőtermésünk tiszteresét is könnyen fel tudják venni.

Minden bortermelőnek tehát saját jól felfogott érdeke, hogy a nehezebben értékesíthető és kockázattal járó gyengébb minőségű borokat termő szőlőt állítsa át mielőbb legalább is 40 százalékaiban értékes csemegeszőlőre.

Irsai M. József

Apró jótanácsok

A szőlő hónaljajtásait se töben, se a virágzás előtt ne távolítsuk el, nehogy a levél hónaljában levő rügy, amelyre a jövő évben lesz szükségünk, még a jelen évben kihajtsjon, vagy

annyira buján fejlődjék, hogy ennek következtében a megérése legyen veszélyeztetve.

A kutya veszettségét, éppúgy, mint az ember és más állat veszettségét is — még mikroszkópikus nagyítóval se látható, ugynevezett szűrhető vírus okozza, mely beteg állattól szenvedett harapás alkalmával jut a szervezetbe. A kutya tehát mindig úgy lesz veszített, hogy egy már veszettségben szenvedő kutya vagy macska megmarja. (Éhezéstől vagy szomjazástól nem veszik meg a kutya.) A veszettség okozója a beteg állat nyálában és agyveléjében mutatható ki nagyobb mennyiségben. Az egészséges állatokat leggyakrabban kóbor veszített kutyák vagy macskák marják meg. A veszített állat nyála a veszettség kiterjedése előtt 12 nappal már fertőzőképessé válhat. Ez okból minden kutya- vagy macskamarás esetén indokolt a harapás sebének jól kivézetni, esetleg a seb kiegészítés érdekében orvoshoz fordulni, sőt legjobban a budapesti Pasteur-intézetben azonnal jelentkezni. Hogy kutyánk ne kapja meg a betegséget, ojtassuk be veszettség ellen minden évben legalább egyszer.

Ha teheneink legelőre járnak, azért otthon még okvetlenül etessünk velük kaszált zöldtakarmányt, így zabosbükönnyt, lucernát, lóherét vagy csalamádét. Ez utóbbit fehérjedus abrakfélével (olajpogácsa, hüvelyes mag) kell kiegészíteni, mert különben a tejtermelés csökken. A legelő és az etetett zöldtakarmány mintegy 8 liternyi tejtermelésre képesíti a teheneket. Az ennél bővebben tejlő állatoknak pótabrakkeveréket kell adni, melyből minden egy liternyi tejtöbbletre mintegy 0.4 kilogrammot számíthatunk.

GAZDATUDÓSÍTÓ

36.000 métermázsával kevesebb dohány lesz az idén

A földművelésügyi minisztérium termésbecslése szerint az idei dohánytermés 15 százalékkal (36.000 mm) kevesebb lesz a tavalyinál és csak 203.000 mm-t fog kitenni, a tavalyi 239.000 mm-val szemben. A holdankinti termésátlag a tavalyi 7.53 mm-ről 7.15 mm-ra esőkként, azonkívül a bevetett terület 31.790 holdról 28.431 holdra apadt.

Állatkivitelünk hét hónapos eredménye

Magyarország állatkivitelére az év első hét hónapjában így alakult: Kiment Ausztriába 6411 drb vágómarha, 43.180 drb zsirsértés, 2340 drb hussértés, 4999 drb sovány sertés, 3911 drb vágott juh, 542 drb élő juh, 590 mm szalonna, 2474 drb ló, 769 drb élő borjú, 4396 drb vágott borjú, 164.16 mm marhahús, 91.23 mm belsőrész. Olaszországba: 33.397 darab szarvasmarha, 1181 drb élő juh, 8.50 mm zsír, 60.62 mm szalonna, 471 ló és 57.85 mm szalámi. Németországba: 10.655 mm sertészsír, 4705.18 mm szalonna és 3148 drb ló. Franciaországba: 12.614 drb (1.981.92 mm) vágott juh, 21.308 drb élő juh, 162 drb ló. Csehszlovákiába: 7313 drb zsirsértés, 2987 drb élő juh, 5018.52 mm sertészsír, 16.675.48 mm szalonna és 15 drb ló.

SZIVÁRVÁNY

Köcsög Mukl

Letenyei Andráséknál nagy sürgős-forgás volt, gyereket hozott a gölya. Mivel pedig az apa rátartós ember volt s egy kis vagyonnal is rendelkezett, hát körülnézett, komát keresett. Választása Kümüves Istvánra esett. Mikor a nagy nap elérkezett, reggel óta sütöttek, főztek. Ugy határozta, hogy a lakomát az udvaron tartják, a szederfa alatt.

János gyerek, Letenyeiék fia, rettenően szerette a tejfelt. Arra gondolt, hogy máma kedvére jól lakhatna tejfellel. Fáradtságba sem kerülne, mindössze onnét az asztalról kellene egy köcsögöt elkanyarítani. Senki sem venné észre, hogy a sokból egy hiányzik. Mindig közelebb faradt az asztalhoz s egy kiválóan alkalmas pillanatban azután nyakacsipett egy tele köcsögöt, azzal kilődült az udvarra.

Hogy a köcsög tartalmát az élvezéshez szükséges kellő nyugalommal elfogyasztassa, felmászott a szederfára. Ott nem látják meg, mit művel és lakmározni kezdett. Közben megterítették a szederfa alatti asztalt, a vendégek is megérkeztek s a házigazda utmutatása szerint elfoglalták helyeiket. Kümüves koma éppen János alá került.

Az egység úgy volt, hogy a második táll után kihozzák az ujszülöttet, hadh halja az is, mikor Kümüves koma ráköszönti az életet. A szónoklat hírére persze a falu dologtalanjai is a kapu elé sereglettek, hogy ők is meghallgassák Kümüves István beszédét. Mindenki nyugtalan volt, csak — fent a fán — János gyerek ette, mártogatta, szopogatta törhetetlen nyugalommal a tejfelt. Alatta mozzogólás támadt. Kümüvesné, a köröszanya, kihozta az ujszülöttet, karjára fektette, ura elé nyújtotta, aztán rápislantott emberére. Kümüves István felállt, megköszönte a torkát, aztán beszélni kezdett. Beszélt, csak úgy dől belőle a szó.

Közben János gyerek úgy jóllakott, hogy majd kifakadt. A koma még mindig beszélt. A hangok lassan elringatták a gyereket, a köcsögöt az ölébe fogta, állmos fejét lehajtotta és csendesen szunyókált. A koma magasra tartotta a pohárát, lelkesen kiabált, hogy adja a Mindenható, hogy a gyerek még sok ilyen vidám napot érjen.

János feljött, rándult egyet, a köcsög kiesett a kezéből, zuhant és pontosan Kümüves fejére esett. Szinte mondta, hogy: totty! A tejfel szempillantás alatt szétfolyt az arcán. Olyan volt, mintha bemészelték volna.

Minden szem a fára tapadt, aztán a hallgatóság óriási hahotára fakadt.

Kümüves elvörösödött, hogy még a tejfől alatt is meglátszott a pirosság:

— Hát én itt nem köröszülök! — mondta dühösen, aztán szó nélkül kiment

az ajtón. Letenyei megverte a gyereket, de a tejfelt már nem verhetette le a koma fejéről. Nem is akadt az ujszülöttnak keresztapja. Végül is — mert megkeresztelni mégis meg kellett — a plébános ur parancsára a harangozó tartotta keresztviz alá. De a keresztapasá-

got ő sem vállalta. Ki vállalná olyan gyerekeknek, aki még öregember korában is Köcsög Mukl lesz.

Mert a harangozó ezt már előre tudta, hogy így lesz. Ugy is lett.

NYÁRY ANDOR.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

A háziasszony mértékei

Ételneműek, különösen tésztafélék, leírásánál a megfelelő mennyiségű liszt, só és cukoradagot rendszeren grammokban leírva szokták feltüntetni. Miután nem minden háznál van pontos mérleg, a szükséges mennyiségeket az alábbi táblázat szerint is kiszámíthatjuk:

1 csapott evőkanálnyi cukor vagy liszt sulya körülbelül 15 gramm, puhozott evőkanálé 20 gramm; 1 kockacukor sulya körülbelül 6 gramm; 1 késhegynyi konyhasó 2 gramm; 1 evőkanálnyi tej vagy víz sulya körülbelül 15 gramm, 1 kávéskanálnyié 5 gramm; 1 csésze tartalmának sulya körülbelül 150 gramm, 1 borospohár tartalmáé 90, 1 vizespohár tartalmáé pedig 160 gramm.

Hogyan lehet a keserű uborkát élvezhetővé tenni?

Az erősen zöldszínű uborkák gyakran keserűek. Az ilyen uborkát vastagabban, a hegyétől a szára felé haladva kell meghámozni. Ha uborkasalátát készítünk belőle, a gyalulást is a hegyétől kezdjük és a szárhoz köze-

ledő végét dobjuk el, mert a keserűséget okozó anyag a szár töve körül gyülemlik össze legtöbbször. Az uborka keserű ízét eltüntethetjük, ha a meghámozott vagy meggyalult uborkát sós vízben, lefőlözött tejben vagy savóban néhány óráig áztatjuk. Utána az uborkát tiszta vízben átmoszuk.

Müselyem vasalása

A müselyem olyan anyagokból készül, mely a magasabb hőmérséklettel szemben rendkívül érzékeny, ezért a túlmeleg vasaló könnyen tönkretelheti. Ha ki akarjuk próbálni a vasaló hőfokát, tegyünk alsó lapjára egy darabka kockacukrot. Ha a cukor a forró lapon kis fehérszínű foltot hagy vissza, a vasaló használható.

Kátrány- és gyantafoltokat

a kézről közönséges lenolajjal lehet legbiztosabban eltüntetni. Egy gyűszűnyi lenolajat eldörzsölünk, melyet előzőleg kissé felmelegítettünk, azután a kezét szappannal, meleg vízben megmossuk. Ha a foltok erősen a bőrből itatódtak, mosás előtt száraz mandolakorpával dörzsöljük le róla az olajat. Forró lenolajfürdők megfagyott és felrepedezett kezek gondozására is alkalmasak s kitűnő gyógyító hatásúak.

Ételreceptek

Pusztai pörkölt. A marhahúst megmossuk és darabokra vágjuk. Egy lábasba vagy bográcsba zsirt teszünk, adunk bele karikára vágott hagymát, kissé megpirítjuk, aztán teszünk hozzá egy zöldpaprikát, a húst ráöntjük, megsózzuk és befőve pároljuk. Vízet csak később öntünk rá és mintegy három óráig főzzük. Mikor már a hús puha, zsírjára elsütjük és néhány nyers burgonyát meghámozva, s apró kockára vágva, belevetünk, aztán puhára főzve, asztalra adjuk.

Zöld uborka tejfőlösen. Szép nagy fiatal uborkát meghámozunk, magját kiszedjük és ujjnyihosszu szeletekre vágva, forró sós vízben megabláljuk. Egy kanál lisztet tejfőlrel alkalmazunk, vízzel feleeresztjük és beletesszük az uborkát. Jól felforraljuk, megsózzuk, adunk bele izlés szerint ecetet és tejfőt.

Vesepéceny gombával. A vesepécenyéből szeleteket vágunk, kiverjük és lábasban kevés zsírral, apróra vágott gombával, metélőhagymával és petrezselyemzöldjével puhára pároljuk. Öntünk rá kevés tejfőt és burgonyapürével tálaljuk.

Az angol királynő, aki nem törődik a mai divattal.

H I R E K

Kapitány ur!...

Kapitány ur a mindenit magának!
Ne tiltsa el tőlem az én babámat.
Szép az a lány, mint a kinyílt rózsaszál,
Ha rám kacsint, pici szája csókra áll.

Kapitány ur más lányt is lel magának,
Ne csalja el az én kedves babámat.
Rengő-ringó a lépése, járása,
Száz határban száz kislány közt nincs párja.

CS. SZABÓ LÁSZLÓ (Csepel.)

Nagyanyám!

Mig parányi voltam,
Engem is neveltél,
Áldjon meg az Isten!
Amit értem tettél.

Ha majd elbucsuzol
S nem látlak életben,
A jószágos képed
Itt marad szívemben...

IFJ. KAPORNAKY GYULA
(Szomóroc.)

Utoljára...

Ma estére utoljára
Kírugok a hámból!
Ma estére bucsút veszek
Attól a kislánytól...
Telerakok a kocsmába
Minden asztalt nehéz vörösborral,
Az talán majd megbírkózik
Az én bánatommal!...

Ma estére utoljára
Kírugok a hámból,
Leszaggatok minden rózsát
Piros rózsafánkról...
Bokrétába kötöm őket...
Megöntözöm sok-sok nehéz könnyel...
Ma estére leszámolok,
Le a szerelemmel!...

BÁLINT JÁNOS (Érsekcsanád.)

Mayer Károly államtitkárnak átadták Nógrádverőce diszpolgári oklevelét. Augusztus hó 12-én délelőtt diszközgyűlés keretében adta át Nógrádverőce képviselőtestülete Mayer Károly földmívelésügyi államtitkárnak a diszpolgári oklevelét. Az ünnepélyes aktus után szótterítékes ebéd következett, amelyen Marschall Ferenc államtitkár köszöntötte a földmívelésügyi minisztérium nevében az új diszpolgárt.

Meghalt Hindenburg hadnagykorabeli tisztiszolgája. Ratiborban augusztus hó 3-án meghalt a helység legöregebb lakosa, a 91 éves Zwaka Ferenc, az 1866. és 1870-71. évi csaták öreg harcosa. Az elhunyt Hindenburg hadnagy mellett, mint tisztiszolga teljesített szolgálatot.

A visszatelepített pálás szerzetesek a budapesti gellérthegy-i rendházban

Személyi hir. Schandl Károly dr., ny. államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója, a Faluszövetség elnök-helyettese, augusztus hó 8-án visszatért szabadságáról Budapestre és megkezdte hivatali tevékenységét.

Nagy magyar diadal az evezős Európa-bajnokságokon. Augusztus hó 12-én folytat le a svájci Luzern-ben az evezős Európa-bajnokságok, amelyek a magyar színek nagyszerűen szerepeltek. A magyar fiúk, tizenhét nemzet fia között, győztek a kormányos párevezős és a nyolcas versenyben és ezzel, mint a legeredményesebb szereplők, megnyerték a Nemzetek Díját.

Trianoni kereszt Celldömölk mellett. Celldömölk nagyközség lakossága a Sághegy tetejére „Trianoni kereszt”-et állíttat. A tizenkilenc méter magas keresztet esténként az éjféli órákig hatalmas villanyreflektorokkal fogják megvilágítani, úgy, hogy a „fénykereszt” huszonöt-harminc kilométer körzetben is látható lesz. A kereszt ünnepélyes felavatása szeptember hó 23-án lesz.

Félegyházi Kiskun Nap. Szeptember hó 2-án Kiskunfélegyháza közönsége, az országzászlóavatásával kapcsolatban, egész napot betöltött programmal, ugynevezett Kiskun Nap-ot rendez. Az ünnepség főbb mozzanatai: zenés ébresztő, a filléres és kultur vonatok utasainak ünnepélyes fogadása, országzászló-avatás, esllagtúra, a Móra Ferenc Irodalmi Társaság felolvasó ülése, iparos és kereskedő kongresszus, mezőgazdasági és ipari, valamint kézimunkakiállítás, kunfelvonulás, nagy népünnepély, eserkész táborláz, tűzijáték, stb. A kiállításokat a kormány képviselőiben Marschall Ferenc dr. földmívelésügyi államtitkár nyitja meg.

Megszűnik a székesfehérvári repülőgépipiskola. A M. kir. Légügyi Hivatal felhívja az érdeklődők figyelmét, hogy Székesfehérvárott működő Repülőgép és Motorszervező Szakiskolája megszűnt és így oda többé felvétel sem lesz.

Háromszáz kiscgazda tanulmányutja Bécsben. Gallasz Rezső országgyűlési képviselő vezetésével a Felső-dunántúli Mezőgazdasági Kamara rendezésében mintegy 300 szigetközi kiscgazda háromnapos tanulmányutra látogatott el Bécsbe. A tanulmányi csoport, amelyet megérkezésük Brand dr. felügyelő, az alsóausztriai kamara kiküldötte fogadott, megtekintette a bécsi „Naschmarkt” és az alsóausztriai tejgazdaság üzemét; itt megjelent Reither osztrák földmívelésügyi miniszter is, aki szívélyes és barátságos eszmecsere folytatott a tanulmányi csoport tagjaival. A magyar kiscgazdák kegyeletes látogatást tettek Dollfuss kancellár sirjánál.

Az amerikai aszály borzalmas pusztítása. Egy repülő, aki Északamerikában, Missouri völgyétől Texasig repült, beszámolójában világosan képet nyújt a hőség és szárazság által ezen a vidéken okozott károkról. Mérőföldek százain keresztül — mondja — minden kiégett, a tavak, folyók és patakok legnagyobb része teljesen kiszáradt és iszapos medrüket a tűző nap kőkeményre égette. Ameddig a szem ellát, minden csupa pusztaság, egy zöld fűszál, egy állat nem látható sehol. Nemesak a vadállomány, hanem a baromfi és a háziállat is mind kipusztult.

Végre egyszer egy szegény ember is örökölt. A jugoszláv megszállás alatt álló Obiliscevo-földmívelőtelepen, ahol a felszólított földterületeken földmunkásokat helyeztek el Jugoszlávia különböző részeiből, dolgozott Rajics Blagoje földmunkás is. Az elmúlt napokban értesítést kapott, hogy Amerikában örökség vár rá. Jurisios István nevű rokona, aki még a mult század utolsó évtizedeiben vándorolt ki Amerikába és ott vagyont szerzett, sőt a szenátusnak is tagja lett, a mult évben meghalt Csikágóban. Tízmillió dollár értékű vagyont hagyott hátra és mivel közelebbi hozzátartozói nincsenek, a tekintélyes vagyont Rajics örökölte, aki eddig öt hold földön gazdálkodott.

A világ legnagyobb villanykörtéje

25 kiló a súlya, 100.000 watt erősségű és természetesen, Amerikában készült. Egy nő térdelve elfér benne.

PÁSZTORTÜZ

Balkáni tanulatlanok kezében a — puska

A mi megalázott, guzsba kötött fajtánk mégis csak más, mint azok az oláhok, rácok, csehek, melyeket elszakított véreinkre felelőtlenül rászabadítottak a franciák és a nyugati világ többi művelt urai. Állítsuk szembe például a mi magyar csendőreinket, s a mi budapesti magyar rendőreinket — mondjuk — az oláh zsandárral és a bukaresti oláh rendőrrel, mindjárt égrekiáltóan kitűnik a két fajta közötti összehasonlíthatatlan különbség. Mindkét nemzet rendőrző testületének tagjai a nép fiaiból kerülnek ki; ám vétkeznék és rágalmaznánk, ha a magyar csendőrt és a magyar rendőrt akár iskolázottság, akár fegyelem, akár emberség tekintetéből együtt említenék azokkal a balkáni lesipuskásokkal.

A mi csendőrünk, a mi rendőrünk remeke a fajtánknak, s az errefelé mind sürűbben jövő-menő külföldi turistáktól is csak az elismerést, a dícséretet kapják folyton szolgálatkész figyelmességök, tapintatosságuk, művelt emberekhez illő férfias viselkedésük miatt. A balkáni csendőrt, az oláh zsandárt — ezzel szemben — *I. R. Cuthbertson* nevű angol fiatalember, a harvichi egyetem diákja, ki Európát megismerni nyári vakációja kihasználásával kerékpáron Romániába is eljutott, szószerint ekként jellemzi:

— Mondhatom, riasztó érzés volt, mikor a román határőrök puskával a vállukon igazolásra szólítottak fel. Megmutattam irásaimat, közöttük a Románia területére szóló különleges utlevelet, melyen a szöveg román nyelvű és fölötte olvasható . . . Hát nem mondok sokat, tíz percig mind forgatta a kezei között az az ember, miközben én halálfélelmet állottam ki fegyvere láttán. Beszéli nem tudunk egymás nyelvén, de meg vagyok győződve, hogy legszívesebben megkért volna, hogy olvassam el neki az irást! Hogy lehet fegyvert bizni egy ilyen tanulatlan emberre?! . . . Fegyvert! Emberéletet! . . .

Az oláhokról egy elfogulatlan művelt angol ifju mondta ezt. Testvéreim, én meg csak annyit mondok, hogy legyünk büszkéek rájuk, s beszéljük és szeressük, a mi vérünkbeli való vér, bizony egészen másmilyen, kiváló, derék magyar csendőreinket és rendőreinket. Higgyétek el, a művelt emberiség nagy birodalmainak is komoly határőrei ők itt a vérkönyves trianoni határköveknél.

MÓRICZ PÁL.

Ajánlj
szomszédodnak is a
VASÁRNAP-ot!

LÁNC, LÁNC, ESZTERLÁNC...

Csillaghasu ég alatt
Eszterláncot járunk,
Lánc, lánc, eszterlánc,
Táncra lép a lábunk.

Vár jó anyánk, vacsoránk,
Aranypülüs ágyunk,
Lánc, lánc, eszterlánc,
Táncra lép a lábunk.

Fiatlóság, bolondság,
Virágot cibálunk,
Lánc, lánc, eszterlánc,
Táncra lép a lábunk.

Fut az idő, hull a nyár,
Elhervad az álmunk,
Lánc, lánc, eszterlánc,
Alig lép a lábunk.

Öreg apó, anyóka
Kuckóba tanyázunk,
Lánc, lánc, eszterlánc,
Alig lép a lábunk.

Holdszakállas ég alatt
Eszterláncot járunk,
Lánc, lánc, eszterlánc,
Sirba lép a lábunk.

SZÁMADÓ ERNŐ

Uj gazdasági főtanácsos. A Kormányzó Ur a földművelésügyi miniszter előterjesztésére *Igmándy Aladár* dr. országgyűlési képviselőnek a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a *magyar királyi gazdasági főtanácsosi* címet adományozta.

Százat fizet, kap száztíz! Ez egy hangzik, mintha valami fogadásról vagy löversenyéről lenne szó! Holott ez a mondat a szivarkedvelő dohányosok sokatmondó jelszava! *A. M. Kir. Dohányjövődék Szent István szivarvására, amely augusztus 18-tól 21-ig tart*, mindenkinek, aki az alanti felsorolt válogatott szivarfajtákból egy tételben 100 darabot vásárol 10 darabot ingyen ad ráadásul. A ráadásos vásár keretében a következő szivarfajtákat árusítják: *Regalia Media, Regalita, Britanica, Cuba-Portorico, Portorico, Vegyes Külföldi szivar*. Természetesen valamennyi *Nikotex* minőségben is kapható. A vásáron a legforgalmasabb helyeken levő trafikok vesznek részt, melyek ünnepélyes díszben várják a szivar híveinek lelkes tömegét. A trafikok címe plakátokról tudható meg.

Autókatasztrófa alkalmával meghalt a spanyol király fia. *Alfonz* volt spanyol király legfiatalabb fia, *Gonzales* herceg, augusztus hó 12-én társaságával autókirándulást tett a Wörthi-tó környékére. Az autót a főherceg nővére vezette. Az autó egy utkanyarnál árokba fordult és maga alá temette utasait. Az ifju főherceget súlyos sérülésekkel szállították a klagenfurti kórházba, ahol másnap a reggeli órákban meghalt. A főherceg nővére sértetlen maradt.

Főhúzások. A magyar királyi osztálysorsjáték augusztus hó 22-től szeptember hó 26-ig tartandó főhúzásain harmincezer nyereményt és 300 ezer pengős nagy jutalmat sorsolnak ki. *Török A. és Társa Bankházában* (Budapest, IV., Szervita-tér 3.) kapható még néhány eredeti vételsorsjegy. A főhúzások egész tartamára érvényes vételsorsjegyek: egész 120, fél 60, negyed 30, nyolcad 15 pengő.

Arany- és ezüstpénzek ára

1934 augusztus hó 14-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28 fillér; kétkoronás 56 fillér; ötkoronás 1 pengő 46 fillér; régi egyforintos 75 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 33 pengő 80 fillér; 10 koronás 16 pengő 50 fillér; Napoleon-arany 33.15—33.35 pengő.

14 karátos törtarany (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő 10 fillér.

Szinarany kilogrammja: 5610—5590 pengő.

Szinezüst kilogrammja: 72.25—72.50 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Mennyi az értéke az 1920. évi március havi 12.000 magyar koronának? (R. J., 1026. sz.) — **Felelet:** 334 pengő.

Kérdés: Jár-e valami ellenszolgáltatás a megszüntetett bolettért, ha az hasznosbér fejében szerződésileg ki volt kötve? (R. S., Potyond). — **Felelet:** Minthogy a boletta megszűnt, most már a bolettára vonatkozó megállapodás hatályát veszítte, tehát tartoznak a megállapodás szerinti buzamennyiséget hasznosbér fejében megfizetni.

Kérdés: 1. *Hogy hívják a sajtófőnököket?* 2. *Hol van a hivatala?* 3. *Melyik ezrednél szolgált a háborúban? (Kajd községi.)* — **Felelet:** 1. Antal István dr., miniszteri tanácsos Ömeltsága. 2. I. Vár. Szentgyörgy-tér 1., m. kir. miniszterelnökség. 3. A budapesti 1. honvédegyalozrednél.

Kérdés: *Hol kaphatok kézimunkát előnyomó mintákat? (2894. sz. előfizető).* — **Felelet:** Itt közlünk néhány budapesti címet: *Bérczi D. Sándor, IV., Petőfi Sándor-u. 10.; Ádám Károly, IV., Kiglyó-u. 4.; Falt Julia, IV., Petőfi Sándor-u. 10.; Fehér József, VII., Gr. Zichy Géza-u. 10.; Salamonovits G., V., Deák Ferenc-tér 1.*

Kérdés: *Hol és mennyiért kaphatok kosárfonásról ábrákkal ellátott könyvet? (K. I., Bercsed).* — **Felelet:** Ajánljuk Sebestyenné, Stetina Ilona: „Kis kosárfonó” című könyvét. Kapható kiadóhivatalunkban, 70 fillér előzetes beküldése mellett.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ifj. Sz. A., Tornaszentandrás. Forduljon újra a minisztériumhoz és kérje kérényé sürgős elintézését. — **F. I., Pusztamérges.** Itt közöljük a kért budapesti el-

meket: Balassa Manó és fia, V., Aulich-u. 4.; Goldschmied M., VII., Rombach-u. 8.; Pantodrog, V., Ügynök-u. 8.; Szerémi József, VIII., Muzeum-körút 10.; Varrógyógyóvénny ker., II., Fő-u. 7.; Hanák Zoltán, Újpest, Jókai-u. 8. — **W. M., Bácsalmási szőlők.** Bármelyik hétköznapon felkereshet bennünket a szerkesztőségben délelőtt 9—2-ig. — **T. F., Felsőmocsolád.** Az első jó.

SZÁMADÓ ERNŐ versüzenetei

D. J., Csurgónagymarton. Versei, sajnos, nem ítik meg a VASÁRNAP-nál kívánt mértéket. Azonban írásaiból ítélve, fejlődésképes, úgy, hogy remélhetőleg el fog érkezni, talán nem is sokára — a nagy nyilvánosságig. — **H. I. Budafa, Salomvár.** Verseiből alkalmilag közlünk. Kérdésére válaszolva, közöljük, hogy verseit több példányban gépeltesse, vagy írassa le s abból egy gyűjteménypéldányt küldjön be, választékosan. Tanácsot csak a versek elolvasása után adhatunk. — **Cs. T., Kunmadaras.** Verseiből alkalmadtán viszontláthat lapunkban. Folytassa a mesegyűjtést, mert a „tét” áll. — **B. L., Zalakoppány.** Hangulatos versek, azonban a VASÁRNAP, tekintettel agrárjellegére, szívesebben foglalkozik a népi költészettel. — **H. P. E., Kerecsény.** Paraszverseket kérünk, népdalokat, népballadákat a kékegű magyar pusztákról. Tanulmányozza szorgalmasan a népköltészetet és azok alapján próbálkozzon írni. Üdvözlét! — **H. P. M., Dióviszló.** Beküldött versei egytől-egyig megütik a mértéket. Türelem, sorra kerül belőlük. A gratulációt szívvel köszönöm! Üdvözlét!

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, augusztus hó 19-én. Állat- és kirakodóvásár: Jásztelek, Kunhegyes, Kunszentmárton, Makó, Szegvár. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Budapest. — **Kirakodóvásár:** Sényeháza.

Hétfő, augusztus hó 20-án. Nincsen vásár.

Kedd, augusztus hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Abony, Baktalórántháza, Böhönye, Dunaföldvár, Gyöngyös, Gyöngyösmellék, Kisköre, Kunszentmiklós, Pápa, Püspökánadasi, Sajószentpéter. — **Állatvásár:** Salgótarján. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Büssü, Kadarkut, Vép. — **Marha-, sertés- és kirakodóvásár:** Balkány. — **Marha- és kirakodóvásár:** Hosszpereszteg. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Mosonszentjános. — **Kirakodóvásár:** Nagylós.

Szerda, augusztus hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Ajka, Dunaföldvár, Pápa, Tiszaberec, Veszprémvársány, Zalaszántó. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Muesi, Siófok. — **Kirakodóvásár:** Mikosszéplak.

Csütörtök, augusztus hó 23-án. Állat- és kirakodóvásár: Bodrogkeresztúr, Újfehértó. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Jánosháza (bizonytalan), Lajoskomárom.

Péntek, augusztus hó 24-én. Állat- és kirakodóvásár: Aszód, Babócsa, Csongrád, Görcsöny, Komádi, Körmen, Szil. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Sümeg.

Szombat, augusztus hó 25-én. Állat- és kirakodóvásár: Csanádpalota, Csongrád. — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Csesztreg, Letenye, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbéc. — **Marha- és sertésvásár:** Szekszárd.

T R É F Á K

Ami nem stimmel

Schware találkozik a Weisszel és azt mondja neki:

— Azt beszélék, kérlek, hogy a feleséged megszökött. Stimmel ez?

— Stimmel. — feleli röviden Weisz.

— És azt is beszélék, hogy a pénztárnokod is megszökött. Stimmel ez is?

— Stimmel.

— Na és mi van a kasszával?

— Látod, ez az, ami nem stimmel.

Kiméletesség

A direktorné nagybetegen fekszik és a doktor, mikor reggel újra jön, megkérdi a férjétől:

— Megmondta neki, hogy már legfeljebb csak három napja van?

— Megmondtam.

— És kiméletesen mondta meg?

— Nagyon kiméletesen.

— Hogyan?

— *Először egy nappal kezdtem.*

A kollegák

Kohznak levelet kell írnia, de sehogyse jut eszébe, hogyan kezdje el. Grün segít neki:

— Szólítsd meg így: „Mélyen tisztelt Uram!”

— Csak nem szolítom mélyen tiszteltnek, mikor ez a világ legnagyobb csirkefogója!

— Ebben igazad van. Hát akkor szolítsd csak egyszerűen így: „Kedves kolléga ur!”

Ez aztán szakácsné

A nagysága uj mindenest vesz fel. Többek között megkérdezi tőle:

— Aztán mondja csak, lelkem, tud maga jól főzni?

— Meghiszem azt, — feleli a mindenes — amikor elváltam a férjemtől, utána még öt évig voltam nála szakácsné.

Az más...

Kovácsné minden évben megajándékozta az urát egy leánygyermekkel. Kovács ur minden évben dühösebb és dühösebb lett. Mikor már a tizedik leány jött, nem bírt magával és így ordított:

— Ha még egy leány születik, elkergetem a feleségemet.

És mit tesz Isten, megint egy leány született. Az asszony kétségbe volt esve, hogy miképp mondja meg ezt az urának. A bába megsajnálta és elhatározta, hogy ő majd elintézi. Mikor látta, hogy Kovács ur jön, elébe szaladt és így szólt:

— Jaj, micsoda szerencsétlenség, képzelje el, a felesége három leányt szült egyszerre.

— Három leányt? — ordított Kovács ur — megölöm azt az asszonyt.

Ekkor már az udvaron voltak és így szólt a bába:

— Na, ne kiabáljon úgy, csak kettő született.

— Kettő? Az is sok. Össze fogom szidni, mint a bokrot.

Ekkor már a konyhában voltak. A bába így szólt:

— Na, ne féljen, Kovács ur, csak egy leány született.

— Az más, — *mondotta Kovács ur ragyogó arccal és boldogan átölelte a feleségét.*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

a tat ellentéte tábornok
(r=s)

(Beküldte ifj. Józsa Lajos Tiszaderzséről.)

2. Pontrejtvény.

S . k . s . j . r .

(Beküldte Böresök Bálint Makóról.)

3. Szórejtvény.

97 × 6v

(Beküldte Széchenyi Ilonka Geneshát-pusztáról.)

4. Pontrejtvény.

. m . e . t . r . e . l . t . n . é . e .

(Beküldte Szentes István Husztótról.)

5. Szórejtvény.

20 Mihály

(Beküldte Rada Mihály Törökszentmiklósról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 36-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 30-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Bajusz.** 2. Szórejtvény: **Számadó Ernő.** 3. Szórejtvény: **Egyetlen.** 4. Szórejtvény: **Kántor Albert.** 5. Szórejtvény: **Borotva.**

Megfejtették: Jakabfy Imre, Kollmann Ferenc, Nikkai István, ifj. Kapás Ferenc, ifj. Kun Mihály, Kovács Bálint, Molnár Sándor, Kardos Ernő, ifj. Nagy István, Kutnyánszky Géza, Koplányi László.

Jutalomkönyvet nyertek: **Koplányi László (Szonda)** és **Kutnyánszky Géza (Siklósbadony).**

A 31-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

A BUDVÁRI LAKODALOM

29

Regény a székely ősidőkből ★ Irla Földes Géza

— Van annak esze, nem kell őt féjteni. Mikor elment, megfogatta, hogy hirt hoz a Jolánka származásáról, — nyugtatja meg a gyülekezetet Dani bá.

Aztán csend következik. A tűz is kihamvadófélben, nem igazítja többé senki. Nincsen is rá semmi szükség. A nyári éjszaka még nem olyan hűs, hogy a melegére kellene szorulni. A szempillák is egyre nehezednek. Gergő azonban még egyszer szóba hozza a Tálitoppos dolgát.

— Halljátok, egy kicsit én még es furcsának találom, hogy ennek a szép virágszálnak ez a gyalogbótos vóna a testvére. E bizony sehogy sem akar a fejembe menni, — aggodalmaskodik Gergő.

— Eztet még én es megcsudálám, — teszi hozzá Emre.

De már nem nagyon figyelnek a beszédre. Egyik, másik már nagyokat ásít s Dani bá is odaszól:

— Aggyon Isten jócakát!

XVII.

A törvénylátás

Zandur ahogy megígérte, a két hét elteltével össze is hívta a nagytanácsot. A nagytanács gyűlésének a helye az egy századkfákkal körülültetett hely, ahol a családkövek is vannak.

A nagyközönség itt is jelen lehet, de csak a körön kívül, a családkövek mögött állhatnak. A tanácskozás soha sem titkos, tehát azt mindenki hallgathatja, de bele nem szólhat senki a nagytanács tagjain kívül.

Az itt „ténferegő“ székelyek mind eljöttek. Már korán reggel gyülekeztek, hogy láthassák a tanácsurak megérkezését is, no meg azért is, hogy jó helyet kaphassanak, ahonnan mindent lehet látni és hallani.

A tanácsurak felnőtt fia is mind eljöttek. A családköveken nekik sem volt helyük, csak az apjuk mögött állhattak. Mitács azonban ezuttal már családkövön ült. Ez őt meg is illette, mert ő házasember és így — ha reménybeli is még — családfő. Zandirhám pedig nem lehet itt, mert ma az ő dolgát tárgyalják.

Csicserné, régi szokásához híven, ma is elkésett. Az ő érkezése más-különbben sem esik meg soha csendesen. Ha semmi más baja nincsen, biztos, hogy a farsokát éppen itt kezdi fájlalni s ez a fájdalom mindenkor olyan hangosan jelentkezik, hogy azt az egész gyülekezetnek meg kell tudni. Ez alkalommal csodálatosképpen ez a fájdalom nem kinozta. A helyét minden jajszó nélkül tudta el-

foglalni s ráadásul boldog mosolygással nézett szét a gyülekezetben.

Fel is tűnt ez mindenkinek s csodálatosképpen senki sem tekintette valami jó jelnek, sőt az öreg Zandur is láthatóan elmosolyodott és úgy állapította meg, hogy mind jelen vannak s a tanácskozást meg lehet kezdeni.

De még egy kicsit nem foghattak hozzá. Están bá nagy alázatossággal bejött a kör közepére s egyenesen Zandur elé ment. Nagy tisztesség-tudással levette a kalapját s ezt amolyan tempósan elkezdte a kezében forgatni, mintha ez is hozzá tartozna a tisztesség-tudáshoz.

— Nagyuramtól engedelmet kérek, hogy ide bátorokdtam. Gondoltam, evvel még tán valami nagyot nem vétek, — fogott a beszédbe felette nagy szerénységgel.

— Jó ember, nincsen abban semmi vétet. Szóljon bátran, szívesen meghallgatom, — a szólásra adja meg az engedelmet Zandur.

Están bá ezen az előkelő helyen kissé szokatlanul érezte magát s ezt észre is lehetett venni a beszédjén. Máskülönbben — a székely embert mindenkor jellemző szerénység — elfogultta tette.

— Hát hogy szómat ne szaporicsam, — kezdi a beszédet — megkövetem alásnan, met műk es tuggyuk mi a becsület s azt es megdondoltam, sokat a beszédvel nem es köntörfalazok s erre-arra sem kertelek, met hát méges csak az igyenes ut a legjobb s mivel az őszinteség sem hiányozik, eppen azért nagy tisztelettel megkérdzem, met hát odahaza es akadna egy kus dögunk, hogy... izé... meddég kell nekünk még itt ténferegni?

Amíg Están bá a kérdést így kerülgetve valahogy kimondhatta, azalatt a többiek is rendre mind elésompolyogtak s mire Están bá beszédjét befejezte, már Emre éppen mellette állott s az Están bá szavára még rá is duplázott.

— Hát bizony vóna otthon egy kus dögunk.

S erre már Gergő is nekibátorodik:

— De még mennyire vóna!

Az öreg Zandur jóságos nézése annyira felbátorította Dani bát, hogy még bizalmasabb beszélgetésre is merészkedett.

— Beszélgettünk műk es az ifjuralm dógáról. Azt szeretnők, ha ez es jól végződne.

Bala is elébbsompolygott s bizalmaskodva mondta:

— Met ha ojjan tiszta szüből szeretik egymást, met ne lehetnének egygyek?

Kuncsorgó már egy lépéssel még tovább merészkedett.

— Ha ez a törvény annyi galibát csenál, met nem lehet azt mingyát itt eltörölni?

— E mán nem a mű dögunk, — inti le az illetéktelen közbeszólót Están bá. — Műk csak hirt szeretnők hallani, hogy mikor kerülhetünk haza.

— Az otthonvalók mán azt es gondolhassák, tám el es vesztünk valahol, — toldja meg az Están bá szavát Gergő.

— Hiszen mindössze három hete, hogy itt vannak, — mondja Zandur.

— Ezt műk es így tuggyuk, nagyuram. Most csak azt szeretnők tudni, meddíg kell még itt ténferegni?

Tréfás kedvében erre már Csicsserné felel:

— Lapos köhöz egy hétre hazamehetnek!

Erre Están bá egy lenező oldalpillantással csak annyit szolt:

— Műk ezt nem kijedtől kérdeztük.

— Osztan nagyuram, mi lesz ma itt? — merészkedik Emre is megkérdezni.

(Folytatjuk.)

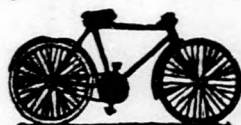
VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak augusztus hó 14-én.)

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 77 kg-os 16.05—16.30, 78 kg-os 16.02—16.45, 79 kg-os 16.35—16.60, 80 kg-os 16.45—16.70; felsőtiszai 77 kg-os 15.85—15.95, 78 kg-os 16—16.10, 79 kg-os 16.15—16.25, 80 kg-os 16.25—16.35; *duna-tiszai, fejérmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai* 77 kg-os 15.80—15.90, 78 kg-os 15.95—16.05, 79 kg-os 16.10—16.20, 80 kg-os 16.15—16.25. *Pestvidéki rozs* 11.60—11.80, egyéb 11.70—11.90; *sörárpa* elsőrendű 14.50—15.50, másodrendű 13.25—14, harmadrendű 12.50—13; *takarmányárpa*, elsőrendű 11.50—11.90, másodrendű 11.25—11.40; *szab.* elsőrendű 10.90—11.20, másodrendű 10.70—10.85; *tengeri* tiszántúli 10.70—10.85; *buzakorpa* 9.60—9.70; *7-es liszt* 14—15; *8-as liszt* 12.50 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* októberre 16.29—16.30; márciusra 17.27—17.28. *Ros*s októberre 12.32—12.33; márciusra 13.31—13.32. *Tengeri* júliusra 10.35—10.37; szeptemberre 10.50—10.52; májusra 9.94—9.96 pengő métermázsánként.

40 éve a világot uraló eredeti angol **THE CHAMPION** és **Láng** kerékpárokat havi 16 és 20 pengős részlete. Kerékpáralkatrészeket **nagy-bani gyári árban**. Külső gumi 5.80, belső 1.50, pedál párja 2.50, sárvédők 1.50. **Láng Jakab és fia** kerékpárnagykereskedés Budapest, József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi r. t. heti jelentése.) Az üzlet löhere és lucernamagban megindult. Miután külföldről érdeklődés nem mutatkozik, az árak csökkentek. A fehérheremag terméseredménye igen gyenge, a lengyelországi jelentések a tavalyinál kisebb terméseredményről szólnak. Igen élénk az érdeklődés szöszbükköny iránt. Ugyancsak jó keresletnek örvend a pannobükköny is. Mustármag irányzata igen szilárd. Zöldborsóból nagyobb tételek kerültek piacra, jó minőségű tételek gyors és jó elhelyezést találtak. — A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersáruért, 100 kilónként, budapesti paritásában: repce 23—23.50; lenmag, nagy 24—25, kis 21.50—22.50; mák (kék) 50—53; borsó: Vikt. 26—31, expr. 20—22, ősi 25—27; lencse, nagy 40—46, közép 36—40; bab; fehér gyöngy 16—16.50, dunai szokvány 16—16.50, dunántúli szokvány 14—14.50; biborhere 90—100; szöszbükköny 84—88 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 10, borsóhéj 10, borsókorpa 10, buzakonkoly 9, konkolydara 9.50, lenmagpogácsa 13.50, napraforgópogácsa 12, repcepogácsa 8.50, repaszüet, szárított 11.50, rozskonkoly 8, rozskorpa 9.25, rozstakarmányliszt 11.50, tökmagpogácsa 14.50 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 5.50—6.40, harmadrendű csomagolásra 4—5.30, muharszéna 5—7, lucernaszéna 6—8, alomszalma másodrendű 3—3.90 pengő métermázsánként.

Cirokszakál, takaró szalma átlagárban 34—36, bélés szalma átlagárban 26—28 pengő métermázsánként. **Ciroknyag** 8 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) és beállítási való tinó 40—44, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 40—44, másfél éves tinók 39—40, másfél éves üszök 38—40, fiatal, friss fejőstehen 50—55 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Vágómarhavásár. Bika, magyar, másodrendű 34—38, bika, tarka, elsőrendű 53—55, másodrendű 38—52, harmadrendű 35—37, ökör, magyar, másodrendű 31—48, harmadrendű 24—25, ökör, magyar, másodrendű 31—48, harmadrendű 24—25, ökör, tarka, elsőrendű 51—56, kivételesen 58, másodrendű 37—50, harmadrendű 24, tehén, magyar, másodrendű 30—44, tehén, tarka, elsőrendű 50—55, másodrendű 34—49, harmadrendű 25—30, növendék (éves) 32—50, kicsontozni való 21—22, rugott

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozású papirokat pengő ellenében vesz és elad **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16., 104—67.

borju 42 fillér kilogrammonként, elősúlyban.

Sertésvásár. Elsőrendű 76—78, közepes 70—72, silány 62—65 fillér métermázsánként elősúlyban.

Borjuvásár. Elsőrendű 57—62, másodrendű 50—56, harmadrendű 46 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 220—425, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 200—280, öszvér 80—125, alárendelt minőségű lovak 40—200, vágó 50—140 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg sulyban 38—40, prima fiatal bárányok, darabonként 40—42½ kg sulyban 38—40 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsalva, 3 kg sulylevonással.

Gyapju. A belföldi piacon az elmúlt héten lényegtelen forgalom mellett az árak változatlanok voltak. Kereskedők által összegyűjtött középminőségű fésűsgyapju tételekért 1.95—2, uradalmi fésűsgyapjuért 2—2.05 pengőt fizettek. Báránygyapjuból kevés kelt el 1.30—1.50 pengő közötti ár mellett.

Nyersbőr. Marhabőr 45 kg-ig magyar 0.65—0.68, tarka 0.75—0.78 pengő kilogrammonként. Borjubőr hosszú lábbal 1—1.05 pengő kilogrammonként.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 32, lefőlözött tej 8—9, tejfél 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 240—260, szedett vaj 220—240, tehénturó 40—80, juhsajt 150—200, trappista 140—200, emmentáli 220—360 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. **Élőbaromfi:** Tyúk 1.60—3, csirke 0.70—1.20, ruca 1.10—1.50, lud 0.90—0.95 pengő darabonként. — **Leölt baromfi:** Tyúk 1.10—1.50, csirke 1.60—2.40, ruca, hizott 1.10—1.40, lud, hizott 1.10—1.40 pengő kilogrammonként. Teatojás 5.5—6.5, főzotojás és apró 4—5 fillér darabonként.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.04—1.24, hárj 1.20—1.36 pengő kilogrammonként.

Halpiac: Ponty, élő, nagyság szerint 1.40—1.60, harsa 1.60—3.60 pengő kilogrammonként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 4.30—5.40, rózsá 2.80—3, erős 3.80—4.20, mák, kék 72—90, pergetett méz 1—1.50 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 10—16, petrezselyem 10—14, zeller 3—8, kalarábé 1—4, karfiol 50—160, vöröshagyma, makói 8—14, közönséges 5.5—5.6, fokhagyma 30—40, cékla 14—20, fejeskáposzta 12—16, savanyított káposzta 24—32, kelkáposzta 18—20, vöröskáposzta 10—15, fejesaláta 5—10, torna 40—70, burgonya, őszi, rózsá 5.6—6.5, nyári, rózsá 8—12, Ella 6—10, tömör csiperkegomba 140—260, uborka 10—20, zöldpaprika, apró, hegyes 8—24, nagy, tölteni való 8—24, tök, főző 5—10, paradicsom 5—12, vajbáb 10—40, zöldborsó, hüvelyes 28—44, sóska 10—20, pa-

raj, tisztított 10—24, feketeetek 10—16 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomóként 4—12, zöld tengericső dara bonként 2—6 fillér.

Gyümölcs: Alma 16—60, körte 40—90, szilva, besztercei 10—18, szilva, nem magvaváló 10—28, ringló 50—60, kajszi-barack 30—120, őszibarack 24—120, görögördinnye 10—12, csemegezőlő 40—80, közönséges szőlő 24—40, dió 120—140, dióbél 330—440, héjazott mandula 380—700, sárga ananász-dinnye 24—28 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Kistermelőknél az Alföldön 9 fok körüli áru 1.50—1.60, 10 fokos áru 1.60—1.80 pengő hektoliterfokonként ab termelői pince. Uradalmi 9 fok körüli áru 1.60—1.80, 10 fok körüli áru 1.70—1.90, 11—12 fokos áru 1.80—2.40 pengő között kerül piacra anélkül, hogy lényegesebb tételeket a vevők felvonnának. Korai mustokat, ezerjót, augusztus végén történő szüretelésre 1.10—1.30 pengő között kínál hektolitercukorfokonként.

Szesz és szeszitalok. **Gyümölcspálinka.** A forgalom a mult heti keretek között mozgott és az árakat változatlanul jegyzik. **Törkölypálinka** 3—3.10, **seprőpálinka** 3.25—3.35, **eperpálinka** 3.40—3.50, **szilvórium** 6 nyári 3.70, 6 kék áru 4.80 pengő. Az árak 10.000 literfokonként + 3 százalékos forgalmi adó értendők.

Műtrágyapiac. (Péti Nitrogén Műtrágya Gyár Rt. jelentése). Péti só 17 százalékos 19.60, legalább 5 tonna vételénél 19 pengő 100 kg-ként, ak raktár, beleértve forgalmazási és csomagolási, **Kálisó** 40—42 százalékos 18.30, legalább 5 tonna vételénél 17.80 pengő 100 kg-ként, ak raktár, beleértve fázisadó, de csomagolás nélkül.

Fapiac. A **fenyőfapiac** forgalma változatlanul lanyha, mert a kereskedők kezei nem nagy készletek vannak. A **tűzifapiac** az árak a Faforgalmi Rt. áraihoz igazodnak. Száraz bükkhasáb ára 325—330, cser, tölgyhasáb 295—300, akáchasáb 290—295, míg friss bükkhasáb 280—285, cser, tölgyhasáb 240—245, vegyes kemény hasáb 230—235 pengő vagononként, budapesti paritásában. Aprított bükk ára 4.30—4.50, cser 4—4.20 pengő 100 kg-ként házhoz szállítva és lerakva. **Lombfából** főként bükk és cser iránt van csekély érdeklődés.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára augusztus hó 14-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többre kerül száz darab:** Angol font 1720—1760; dollár 335.60—339.60, kanadai dollár 339—349; holland forint 230.80—232.80; német márká 136—137.60; svájci frank 110.70—111.65 pengő. — **Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:** Csehszlovákia 14.02—14.20; szerb dinár 7.80—8.30; francia frank 22.02—22.50; lengyel zloty 64.75—65.35; román leu 3.42—3.46; bolgár leva 4—4.15; olasz lira 29.90—30.25; osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. AUGUSZTUS 19—25

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap VIII. 19

9.15: Hírek. 10—10.55: Református istentisztelet; prédikál Győry Elemér győri lelkész. 11—11.15: Egyházi ének, szentbeszéd; mondja Magyarász Ferenc dr. cisztercita bakonykoppányi plébános. 12.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zeneművek. **Szünetben:** „Rádiókrónika.” Elmondja Papp Jenő. 14: Hanglemezek; operarészletek, műdalok. 15: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Báró Jeszenszky Tibor dr.: „Termeljünk minőségüzát.” 15.45: Bertha István szalonzenekara; szórakoztató zene. 16.30: „Az Alföld 400 évvel ezelőtt.” Hankó Béla dr. egyetemi tanár előadása. 17: Közvetítés a magyar-olasz országok-közötti budapesti politikai mérkőzésről. 18.15: „Augusztus.” Terescsényi György elbeszélése. 18.45: „Vadrózsák.” Ignác Rózsa és Köpeczi-Boócz Lajos előadástje. Zongorán kíséri Laurisín Miklós. 19.40: „Látogatásom Madáchnál.” Mohácsi Jenő dr. előadása. 20.15: Németh Mária hangversenyének és Mascagni: „Paraszti-becsület” című operájának közvetítése a székesfővárosi állat- és növénykertből. **Szünetben:** Hírek, sporteredmények. **Utána:** Debreceni Kiss Lajos cigányzenekara.

H é t f ő

20

8: A Szent István-napi ünnepi körmenet közvetítése a Várból. 9: Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentmisét Serédi Jusztinián hercegprímás; a szentbeszédet Kriston Endre egri segédpüspök mondja. 11.15: Időjelzés, stb. 12.30: Órszolgáltatás közvetítése a Várból. 13.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zeneművek. 15: „A Szent Jobb viszontagságai.” Mesterházy Jenő előadása. 15.40: Wekerletelepi Dalkör; karének. 16.30: „A pálosok itthon.” Közi-Horváth József dr. előadása. 17: Bura Sándor cigányzenekara. 18: „Tüzijáték.” Móriéz Zsig-

mond előadása. 18.30: Hoór-Tempis Erzsébet énekel, zongorán kíséri Galánffy Lajos; műdalok. 19.10: Színműelőadás a Studióból: „István király.” Tragédia 3 felvonásban. Irta Sik Sándor. **Utána:** Hírek, stb. 21.40: Losonezi—Schweitzer Oszkár szalonzenekara; szórakoztató zene. 23: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekara muzsikál, Lipóczky József énekel.

K e d d

21

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Tehetség a falu népe között.” (Felolvasás). 10.40: „Az édesanya a költészetben.” (Felolvasás.) 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Bárdos Edit zongorázik, Csillei Livia énekel (zongorakísérettel.) Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Az államrendőrség fuvószenekara; szórakoztató zene. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Kertész Lajos énekel, zongorán kíséri K. Kain Kató. 17.40: „Két évszázad tüzvésele.” Lovik Károly előadása. 18.10: Budapesti Koncert Szalonzenekar; szórakoztató zene. 19.15: „Milyenek voltak az avarok.” Bartucz Lajos dr. előadása. 19.45: Budapesti Hangverseny Zenekar; komoly zeneművek. 21: Hírek. 21.20: Veres Lajos cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel. 22.15: Időjárásjelentés. 22.20: Zsámboki Miklós gordonkázik (zongorakísérettel); komoly zeneművek. 23: Az amerikai National Broadcasting Co. kérésére Amerikának közvetített Szent István-napi műsor viaszfelvételei. 23.20: Nógrády Guido jazzzenekara.

S z e r d a

22

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: „Csokonai bucsuja a debreceni kollégiumtól.” (Felolvasás). 10.40: „Kézimunkák őszre.” (Felolvasás). 11.10: Vizjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Virán László szalonzenekara; szórakoztató zene. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Ákom Lajos vokálkvintettje; karének. 14.40: Hírek, piaci árak. 15.30: A rádió diákkölőrája: „Édesanyánk”. 16.10: „Szerencsés utat”. Vass István dr. előadása. 16.45: Időjelzés stb. 17: „Mosolyog az

élet". Révész Béla elbeszélése. **17.30:** Kresznő DREWETT NÓRA zongorázik; komoly zeneművek. **18.10:** „A szerelmes Kisfaludy Sándor”. Gálos Rezső dr. előadása. **18.40:** Hámory Imre magyar nótákat énekel, Rigó Jancsi cigányzenekarának kíséretével. **19.50:** Színműelőadás a Studióból: „A holicai Cupido”. Színmű egy felvonásban. Irta Herczeg Ferenc. Utána kb. **20.40:** A Mándits-jazz-zenekar. **21.25:** Hírek; **21.45:** Melles-vonósnyegyes; komoly zeneművek. **22.45:** Időjárásjelentés. **22.50:** Hanglemezek; táncdalok. **23.30:** Aradi Farkas Sándor cigányzenekara.

Csütörtök 23

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** „A magyar nyelv a barokk-korban.” **10.40:** Háztartási tanácsok: „Eltevés télire.” **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara; szórakoztató zene. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Dr. Ecksteinné Weicherz Irén hegedül, Marjay Erzsébet énekel (zongorakísérettel). **14.40:** Hírek, piaci árak. **16:** Hárs László ifjúsági előadása. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Kortsák Jenő elbeszélései. **17.30:** Zenekari hangverseny; operettrészletek. **18.45:** „Rádiófilm a spanyol nők életéből.” Kilián Zoltán előadása hanglemezekkel. **19.20:** Krudy Andor cimbalmozik. **19.50:** Tolnai Kornél előadása az őszi lakberendezési és háztartási vásárról. **20.15:** Közvetítés Salzburgból. A Bécsi Filharmónikusok hangversenye; komoly zeneművek. Szünetben kb. **21:** A rádió külügyi negyedőrája. Utána kb. **22.05:** Hírek, stb. **22.25:** Kurina Simi cigányzenekara. **23.15:** A Royal jazz-zenekar.

Péntek 24

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** „Időszerű apróságok.” (Felolvasás.) **10.40:** „Ifjúsági közlemények.” (Felolvasás.) **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Mándits szalonzenekara; szórakoztató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **15.30:** A rádió diák-

félőrája: „A kétszázéves kerékpár.” **16:** „Ivanovics, a kapitány.” Babay József elbeszélése. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Leidenfrost Ica énekel (zongorakísérettel). **17.40:** „Házigomba-veszedelem.” Schilberszky Károly dr. előadása. **18.10:** Sportközlemények. **18.25:** Kalmár Rezső és Balázs László szalonkivittettje; szórakoztató zene. **19.15:** Munkásfélóra. **19.45:** „Liszt Ferenc ismeretlenebb magyar zongoraművei.” Major Ervin dr. előadása. A zongoraszámkokat Stefániai Imre adja elő. **21:** Hírek. **21.15:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; operarészletek. **22.15:** Időjárásjelentés. **22.20:** Hanglemezek; táncdalok. **23:** Csorba Dezső cigányzenekara.

Szombat 25

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** „Az időváltozás megérzése”. (Felolvasás.) **10.40:** „Mai kis lexikon”. (Felolvasás.) **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Hosszvető-trió; táncdalok. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Kelemen Klára zongorázik, Szathmáry Margit hegedül (zongorakísérettel). **14.40:** Hírek, piaci árak. **16:** „Ezermester-műhely”. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** A Magyarország! Hirlapterjesztő Munkások és a Kőbányai Vas- és Fémmunkások Dalárdája. **18:** Mit üzen a rádió. **18.35:** Hanglemezek; táncdalok. **19.25:** „Magyar éjszakák”. Turchányi István előadása. **20:** Részletek Nagypál Béla és Vincze Zsigmond operettjeiből. Előadja Kármán Gizi, Szücs László és a Budapesti Hangverseny Zenekar. **21.20:** Hírek. **21.40:** Magyary Imre cigányzenekara. Közben kb. **22.10:** Időjárásjelentés. **22.50:** Bertha István szalonzenekara; szórakoztató zene.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, augusztus 19, délután 12.40—13.50: Cigányzene. 15—15.45: Hanglemezek. — Kedd, augusztus 21, délután 17.05—17.35: Hanglemezek. — Szerda, augusztus 22, este 20—21.30: Bécs számára a Szent István-napi műsor viaszfelvételei. — Csütörtök, augusztus 23, este 20.25—21.45: Jazz és ének. — Péntek, augusztus 24, este 19.30—20.40: Szórakoztató zene — Szombat, augusztus 25, délután 18.10—18.30: Hírek.

A RÁDIÓ címe:

Budapest, VIII, Sándor-utca 7.